

BELGELER

TMMOB MİMARLAR ODASI ŞUBAT 2006

6

ULUSLARARASI BELGELER FÖYÜ

HABERLER

2

SIM Direktifi Avrupa Parlamentosu'nda Kabul Edildi
İrlanda Mimarlar İçin Kayıt Sistem Oluşturuyor
Avusturya AB Dönem Başkanlığını Devraldı
AB Konseyi'nin 2006 Öncelikleri Belirlendi
Kültür 2000 Programı 2005 Yılında 217 Proje Destekledi
Üçüncü "Dünya Kentler Forumu" Hazırlıkları İlerliyor
UNEP İle İnşaat Sektörü Arasında "Yeşil" İşbirliği
Yapılarda Enerji Performansı Direktifi'ne Uyum Süreci
"Herkes İçin İnşa Edelim" Projesinde Kamuoyuna Danışılıyor
Yapı Malzemeleri Direktifi Eğitim Seminerinden Notlar

BELGELER

ACE

ACE Genel Kurulu Toplantı Tutanaqları 9
Lüksemburg, 18-19 Kasım 2005

AB ve ABD Arasında Mesleki Yeterliklerin Karşılıklı Tanınması İçin Anlaşma 19

Mimarlık Hizmetlerinde Fiyat Kırmaya Karşı Karar 24

AB

Avrupa'da Sürdürülebilir Topluluklar Üzerine Bristol Mutabakatı 26

UIA

UN-HABITAT ve UIA Arasında İşbirliği Anlaşması 32

YAYINLAR

35

WEB KAYNAKLARI

36

TMMOB Mimarlar Odası tarafından yayımlanan Mimarlık Haberler bülteninin ekidir.

TMMOB MİMARLAR ODASI Konur Sok. No: 4/2 Yenişehir 06650 Ankara

Tel: 0312 417 37 27 Faks: 0312 418 03 61 e-posta: info@mimarlarodasi.org.tr www.mimarlarodasi.org.tr

Mimarlar Odası Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Fatih Söyler Baskı: Yalçın Matbaası 1500 adet basılmıştır.

SIM Direktifi Avrupa Parlamentosu'nda Kabul Edildi

İç Pazarda Hizmetler (SIM) Direktifi, 16 Şubat 2006 tarihinde Avrupa Parlamentosu'nda yapılan oylamanın ardından, görüşmelerde yapılan revizyon önerileriyle beraber kabul edildi. Hizmetlerin dolaşımında serbestliğe ulaşma konusunda köklü düzenlemeler içeren ve sosyal politikalarda yaratacağı olumsuz etkiler nedeniyle tüm hazırlık süreci boyunca sert eleştirilerle karşı karşıya kalan SIM Direktifi'nin eleştiriler nedeniyle Parlamento'ya sunulma tarihi bir süre ertelenmişti. Sonuçta yapılan oylamada Direktif, 391 leh-te oya karşılık 213 karşı (34 çekimsiz) oyla onaylandı. Parlamento'daki görüşme sırasında belirtilen değişiklik önerileri, Komisyon'un yapacağı revizyonun ardından Nisan ayından önce yayımlanması beklenen direktifte yer bulacak. Direktifi hazırlayan raportöre göre, tüm oylama ve revizyonların ardından direktifin son haliyle onaylanması 2007'nin ortalarını bulacak.

ACE, Direktif üzerine yaptığı ilk değerlendirmede, SIM Direktifi'nin Parlamento'da ilk okumasının mimarlık mesleği açısından genel olarak olumlu olduğunu ve konuyla ilgili görüşlerinin direktifin yeni metninde dikkate alındığını açıklamıştı. Bundan bir süre sonra yaptığı daha ayrıntılı inceleme sonucunda ise, mimarlık hizmetlerinin direktif kapsamından tamamen çıkarılması gerektiğini savundu. Birçok farklı hizmet dalının "kamu yararı üzerindeki doğrudan etkileri nedeniyle" (tüketicinin korunması, kamu sağlığı, güvenliği ve çevre açısından), direktif içeriğinden muaf tutulduğunun tespit edildiğini belirten ACE, bu nedenle, "mimarlık hizmetlerinden çok daha az ölçüde kamu yararını etkileyen birçok hizmet dalının direktif içeriğinden çıkarılmış olmasının, mimarlık hizmetlerinin de direktif kapsamından çıkarılmasını gerektirdiğini" açıkladı. ACE, bu konuda Avrupa Parlamentosu ve ulusal hükümetler düzeyinde lobi faaliyeti yürüteceğini belirtti.

Direktif önerisinin Avrupa Parlamentosu'nun İç Pazar ve Tüketici İşleri (IMCO) Komitesi'nde 5 Ekim 2005 tarihinde oylanması öngörülmüş, fakat yoğun eleştiriler sonucunda ilk öneri metninde 1.608 değişiklik ya-

pılmasının ardından bu oylama 22 Kasım 2005 tarihine ertelenmişti. Kasım ayında yapılan komite oylaması sonucunda direktif önerisi Parlamento'ya gönderilmişti.

Parlamento'da direktif üzerinde yapılan en önemli değişiklik, Menşe Ülke İlkesi'nde (Madde 16) oldu. Hizmet sunucunun başka bir ülkede hizmet vermesi esnasında doğacak sorunlarda, geldiği ülkenin huku-ki çerçevesine tabi olmasını öngören bu tartışmalı ilkenin yerini bir dizi yeni hüküm aldı. Yeni düzenlemeye göre, sınırlar arası hizmet dolaşımının işleyişi, bir ülkede sürücü ehliyeti alan bir kişinin diğer ülkelerin yasalarına uymak kaydıyla o ülkelerde bu ehliyeti kullanabilmesi anlayışına benzer bir şekilde olacak. Bu da Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) pozisyon raporunda belirttiği yaklaşımla paralellik içeriyor.

Bunun dışında önem kazanan değişiklikler ACE'nin konuyla ilgili basın açıklamasında şöyle belirtiliyor:

1. SIM Direktifi'nin diğer AB düzenlemeleriyle çelişen durumlar yaratması halinde, diğer yasal düzenlemenin önceliği olacak. Yani böylece, ACE'nin başından beri savunduğu şekilde, mimarlıkta mesleki yeterliklerin tanınması ve hizmet sunumu konusunda oluşacak çelişkili bir durumda, Yeterlikler Direktifi öncelikli olarak geçerli sayılabilecek. (Madde 3-Direktifin Diğer Birlik Yasalarıyla İlişkisi)

2. Menşe Ülke İlkesi'nin (ki revize edilecek) bulunduğu Madde 16'dan derogasyonları içeren Madde 17'de, Yeterlikler Direktifi kapsamındaki tüm veya birtakım düzenlemelerin derogasyona tabi olması söz konusu. Bu konudaki gelişmelerin takip edilmesi gerekiyor. ACE, tüm Yeterlikler Direktifi içeriğinin derogasyona tabi olması gerektiğini savunuyor.

3. Mesleki Sorumluluk Sigortası ve Garantiler (Madde 27) konusunda yapılan revizyonda, mesleki sorumluluk sigortası konusunda eski metne göre daha yumuşak bir yaklaşım izlenmekte. Yapılan revizyonda, "ülkelerin, hizmetleri doğrudan ve belirli bir risk taşıyan hizmet sunuculara sigorta zorunluluğu getirebilecekleri" belirtiliyor. Daha önceki metindeki "getirecektir" ifadesi, "getirebilir" şeklinde dönüştürüle-

rek, zorunluluk getirme inisiyatifi ülkelere bırakılmış. ACE, baştan beri bu uygulamanın mesleki açıdan önemli olduğunu fakat mevcut pazar koşulları içinde uygulanmasının zor olduğunu savunmaktaydı, bu nedenle bu karar olumlu bulunuyor. Fakat, ACE'nin bu konuda ayrıntılı bir değerlendirme yapması gerekiyor.

4. Etik Kurallar'a ilişkin maddede (Madde 39), her ülkenin, birlik düzeyinde mesleki davranış kuralları oluşturulması için gerekli düzenlemeleri yapması gerektiği hükmü korunarak, bu düzenlemelerin de herkesten önce meslek kuruluşları tarafından yapılması gerektiğine ilişkin bir cümle eklendi.

(SIM Direktifi'nin revize edilmemiş metninin orijinaline ve Türkçe özetine, ayrıca ACE'nin bu konudaki Pozisyon Raporu'na www.mo.org.tr adresindeki Belgeler bölümünden ulaşabilirsiniz.)

İrlanda Mimarlar İçin Kayıt Sistem Oluşturuyor

İrlanda Hükümeti 22 Aralık 2005 tarihinde İrlanda'da "mimar" unvanı için kayıt sistemi getiren bir Yapı Denetimi Yasası'nı kabul etti. Yasaya göre, İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü (RIAI) mimarlar için kayıt kuruluşu olacak, ayrıca mesleğe kabul ve mesleki davranış kuralları gibi temel konulardaki standartlar yasalarla düzenlenecek. RIAI, yasanın yayımlanmasının yaşam çevrelerinin kalitesinin yükseltilmesi ve kamu yararı açısından önemli olduğunu belirtti. Yasada ön görülen bazı önemli düzenlemeler şu şekilde:

- Yasanın yayımlanmasından sonra inşa edilecek yapılarda, yerel Yapı Denetimi Kurumu tarafından onaylanmış Engellilerin Ulaşımı Sertifikası'na sahip olma şartı aranacak;
- Yangın Güvenliği Sertifikası ve Engellilerin Ulaşımı Sertifikası olmayan yapıların kullanıcıya açılması engellenecek;
- Yasa aynı zamanda AB'nin Enerji Performansı Direktifi'ni de İrlanda yasalarına yansıtıyor. Kyoto Protokolü'nde belirtilen hedefler kapsamında yapılarda enerji tasarrufunu öngören bu Direktif, tüm yapıların enerji performansının hesaplanması için ortak bir yöntem oluşturulması koşulunu getiriyor. Buna göre, 1.000 m²'yi aşan yeni yapılar için alternatif yenilenebilir enerji planlarının yapılması gerekiyor.

(ACE Info)

Avusturya AB Dönem Başkanlığı'nı Devraldı

1 Ocak 2006 tarihinden itibaren Avusturya, altı aylık

bir süre için, İngiltere'den AB Dönem Başkanlığı'nı devraldı. Avusturya Dönem Başkanlığı, Lizbon Stratejisi'nin gerçekleştirilmesi yolunda, özellikle SIM Direktifi'nin yayımlanması sürecini ve sürdürülebilir kalkınma konularını AB çalışmalarının merkezinde tutmayı hedefliyor. Ayrıca, bu dönem boyunca bir Avrupa Sosyal Modeli oluşturarak AB vatandaşlarının Avrupa projesi konusunda güvenini artırmayı da amaçlıyor. Avusturya Dönem Başkanlığı'nda mimarlığa ilişkin en güncel etkinlik, 8-9 Haziran 2006'da gerçekleştirilecek olan Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu toplantısı olacak. Toplantının ana konusu mimarlık hizmetlerinin elde edilmesinde en iyi uygulamaların paylaşılması olacak. Avusturya Dönem Başkanlığı hakkında daha ayrıntılı bilgi için: www.eu2006.at/en

(ACE Info)

AB Konseyi'nin 2006 Öncelikleri Belirlendi

Avrupa Birliği'nin bu yılki Dönem Başkanları Avusturya ve Finlandiya'nın ortak ürünü olan 2006 programı, "Birlik çalışmalarının vatandaşların günlük yaşamını etkileyen konulara yoğunlaşması gerektiği" görüşünden yola çıkarak, Konsey'in 2006 yılındaki çalışmalarının "ekonomik ve sosyal esenliğe, çevrenin korunmasına, Avrupa vatandaşlarının özgürlük ve güvenliğine ve birliğin dünyadaki rolünün güçlendirilmesine" katkıda bulunmasını hedefliyor. 15 ana başlık altında sunulan programda aşağıdaki konulara ağırlık veriliyor:

- Geleceğe İlişkin Finansal Perspektif
- Birlik Anayasası
- Daha Fazla Kalkınma ve İş Olanakları – Yeni Lizbon Stratejisi
- Genel Ekonomik Çerçeve / Politikaların Koordinasyonu
- Rekabetin Güçlendirilmesi
- Gerçek Bir İç Pazarın Geliştirilmesi
- İletişim Toplumu, Enerji, Ulaşım, Kimyasallar Politikası
- İş Sağlama, İş Yasaları, Sosyal Politika, Sağlık ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
- Çevre
- Sürdürülebilir Kalkınma
- Ortak Tarım/Balıkçılık Politikası
- Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanı
- Genişleme
- Dış İlişkiler
- İnsan Hakları

"Sürdürülebilir Kalkınma" konusu dahil, hiçbir yerde kentlere ilişkin somut bir yaklaşıma rastlanma-

yan programın “Çevre” bölümünde, çalışmaların gerek birlik içi gerekse uluslararası düzeyde, “iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik, hava kalitesi ve atıklar” üzerinde yoğunlaşacağı ve çevre boyutunun diğer topluluk politikaları ile entegre edilmesi gayretinin sürdürüleceği ve ayrıca, sürdürülebilir üretim ve tüketim gibi, sektörleri yatay kesen konuların da ele alınacağı belirtiliyor.

Kültür 2000 Programı 2005 Yılında 217 Proje Destekledi

Avrupa Komisyonu, Kültür 2000 (Culture 2000) Programı kapsamında 2005 yılı boyunca, seçilen 217 projenin 33 milyon Euro’yu aşan bir bütçeyle desteklendiğini açıkladı. Program, 2006 yılında belirli bir sektöre odaklanmaksızın sanatsal ve kültürel kapsamdaki projeleri destekleyecek. Bununla birlikte Komisyon 2007-2013 dönemi için yeni bir kültürel işbirliği programı öneriyor. Bu program kapsamında, sanatçı ve kültür işlerinde çalışanların dolaşımı, eserlerin dolaşımı ve kültürler arası diyalog ön plana çıkıyor. Kültür 2000 programı hakkında daha geniş bilgi için:

europa.eu.int/comm/culture/eac/index_en.html
(ACE Info)

Üçüncü “Dünya Kentler Forumu” Hazırlıkları İlerliyor

2006, Kanada’nın Vancouver kentinde 1976’da toplanan ilk Birleşmiş Milletler Habitat Konferansı’nın 20. İstanbul’un evsahipliği yaptığı İkinci Habitat Konferansı’nın da 10. yıldönümü. Habitat’ın da aralarında bulunduğu önemli Birleşmiş Milletler zirvelerinin beşinci, onuncu yıl gibi yuvarlak sayılı yıldönümleri genellikle New York’daki özel oturumlu bir BM Genel Kurulu toplantısında, o zamana kadar kaydedilen başarıların ya da başarısızlıkların değerlendirmesi şeklinde olurdu. Habitat için bu kez durum farklı. Kanada, bu on yıl değerlendirmesine ilk konferansın yapıldığı kentte evsahipliği yapmak istedi ve önerisi kabul edildi. İstanbul’dan sonraki gelişmeler, 19-23 Haziran 2006 günlerinde, daha az “resmi” ve katılıma daha açık bir ortamda tartışılacaktır.

Dünya Kentler Forumu, Birleşmiş Milletler’in iskân ve barınma konularından sorumlu birimi UN-HABITAT’ın yeni bir uygulaması. İki yılda bir yapılan ve bu Programın en üst karar organı olan hükümet delegeleri ağırlıklı Yönetim Konseyi toplantılarının ara yıllarında toplanan bu Forumlar, hükümetlerin ve BM kuruluşlarının katıldığı, ancak, yerel yönetimlerin ve diğer Habitat ortaklarının toplantı ve etkinliklerinin ön

plana çıktığı ortamlar oluyor.

Forumların ilki 2002 yılında Nairobi’de 1200 kişinin katılımı ile yapıldı, büyük ölçüde bir “Mini Yönetim Konseyi” kurgusu ile gerçekleştirildi ve Türkiye delegasyonu dahil, bu yapısı nedeniyle çok eleştirildi. İkinci Forum 2004 yılında Barcelona’da düzenlendi ve katılım 4400’e yükseldi. Forumların dördüncüsü 2008’de Çin’in Nanjing kentinde toplanacak.

Üçüncü Forum’un ana teması “Geleceğimiz: Sürdürülebilir Kentler – Fikirleri Eyleme Dönüştürmek”, üç alt teması ise, “Sürdürülebilir Kentler: Kentsel Büyüme ve Çevre”, “Sürdürülebilir Kentler: Ortaklıklar ve Finansman”, “Sürdürülebilir Kentler: Toplumsal Olarak Dışlanmama ve Bütünleşme” olarak saptandı. Kurgusu, üst düzey konuşmacıların ve katılımcıların da yer alacağı açılış ve kapanış genel oturumları dışında, bir dizi “Diyalog”, “İletişim Etkinlikleri” ve “Yuvarlak Masa” toplantılarından oluşan Forum’da ayrıca bir sergi ve yan etkinlikler olacak.

Üçüncü Dünya Kentler Forumu hazırlıkları kapsamında, dünyada bugüne kadar gerçekleştirilen en büyük internet konferansı olarak tanımlanan ve adı, caz dünyasından esinlenerek, HABITAT JAM olarak konan bir etkinlik gerçekleşti. 1-4 Aralık 2005 günleri arasında 72 saat boyunca açık ve canlı kalan bu ortama 194 ülkeden kayıt yapıldı ve 158 ülkeden toplam 39.000 kişi tartışmalara aktif olarak katılarak düşünce, yakınma ve eleştirilerini çeşitli sanal forumlara aktardı. Etkin bir örgütlenme ve yol göstericilik yapan gönüllü kuruluşların önderliği ve artık her ülkede var olan internet kafeler sayesinde, gelişmekte olan ülkelerinin alt gelir gruplarından önemli bir katılımın sağlandığı bu girişimin, bir sonraki Forum öncesinde de tekrarlanması planlanıyor.

Forum hakkında daha fazla bilgi için:

www.unhabitat.org

UNEP İle İnşaat Sektörü Arasında “Yeşil” İşbirliği

Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bir basın açıklamasına göre, Birleşmiş Milletler Çevre Programı UNEP’in Paris’te bulunan Teknoloji, Sanayi ve Ekonomi Bölümü’nün öncülüğü ile, “İNŞAAT DEVLERİ” sayılan Lafarge, Skanska ve Arcerol gibi şirketlerin de kurucuları arasında yer aldığı bir “Sürdürülebilir Yapı İnşaat Girişimi (SBCI)” ortaklığı Şubat 2006’da resmen kuruldu.

İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN DÜNYADA 100 MİLYONDAN FAZLA İNSAN ÇALIŞTIRDIĞINA VE GLOBAL OLARAK, GAYRISAFİ MİLLİ HA-

şıla'nın yaklaşık %10'unu yarattığına, yapılarının inşası ve kullanımının önemli sosyal ve ekonomik yararlar sağlamasının yanısıra çevre üzerinde ciddi olumsuz etkiler ve sorunlar da yaratabildiğine değinen duyuruda, SBCI'nin genel amacının "dünya çapında, sürdürülebilir yapı ve inşaat uygulamalarının benimsenmesini sağlayarak bu sorunlarla baş edilebilmesine katkıda bulunmak" olduğu belirtiliyor. Genel olarak sektörün daha çevre duyarlı kılınması ve özellikle de sektörde enerji sakınımı konuları şu anda Avrupa Birliği'nin de gündeminde bulunuyor.

SBCI girişimi konusunda daha fazla bilgi için: www.unep.org

Yapılarda Enerji Performansı Direktifi'ne Uyum Süreci

Şubat 2006 itibarıyla, AB ülkelerinden üçü, Danimarka, İrlanda ve İtalya, Yapılarda Enerji Performansı Direktifi'ne tamamen uyum sağladıklarını, bununla birlikte Belçika, Almanya, Letonya, Litvanya, Avusturya, Polonya ve Slovakya direktife kısmen uyum sağladıklarını açıkladılar. Portekiz ve Çek Cumhuriyeti'nin de yakın bir tarihte direktifi kendi yasalarına yansıttıklarını açıklamaları bekleniyor. Yapılarda enerji performansının değerlendirilmesi konusunda henüz hazırlanan ve onaylanan bir standart bulunmuyor. Bu konu, Avrupa Standardizasyon Komitesi'nin (European Committee of Standardization-CEN) sorumluluk alanına giriyor. Yapılarda Enerji Performansı Direktifi'ne uyum sürecini izlemek için: www.epbd-ca.org (ACE Info)

"Herkes İçin İnşa Edelim" Projesinde Kamuoyuna Danışılıyor

AB destekli ve Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) de aralarında bulunduğu 15 kuruluşun katıldığı Herkes İçin İnşa Edelim (Build For All) Projesi, kamu ihalelerinde temin edilecek projelerde ve inşaat sürecinde engellilerin dikkate alınmasını öngören düzenlemeleri oluşturmayı amaçlıyor. Proje kapsamında Ocak 2006'da kamuoyuna açıklanan bir Referans El Kitabı aracılığıyla konuyla ilgili çevrelere fikirlerini paylaşmaları için çağrı yapıldı.

El Kitabı'nın tanıtımının yapıldığı toplantıda, Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso inisiyatifte tam desteğini sunarak şöyle dedi: "Yapılı çevremizin büyük bir kısmı, ofis mekânlarından oluşuyor. Bu mekânların erişilebilirliğinin sağlanması, engelli kişilerin

istihdam edilmesi için yeni olanaklar sağlayabilir. Hepimiz, güvenli, sağlıklı ve kullanışlı yapıları kullanmak, bu tür yapılarda çalışmak ve yaşamak istiyoruz. Bu nedenle erişilebilirliği bir azınlık meselesi olarak görmek asla mümkün değildir. (...) Erişilebilir yapılar, ayrımcılığın olmadığı bir anlayış üzerine kurulu, kapsayıcı bir topluma ulaşmada kilit rol oynamaktadır. Bu nedenle erişilebilirlik, Mart 2000'de Lizbon Zirvesi'nde belirlenen ve hem daha yüksek bir refah için gerekli ekonomik koşulları yaratarak hem de toplumda katılımı teşvik ederek toplumsal dışlanmayı azaltmak için fırsat sunacak bilgiye dayalı toplum fikri üzerine kurulu stratejinin ayrılmaz bir parçasıdır."

Referans El Kitabı'na ulaşarak katkıda bulunmak için: www.build-for-all.net (ACE Info)

Yapı Malzemeleri Direktifi Eğitim Seminerinden Notlar

(Notlar, 1 Mart 2006'da Ankara'da düzenlenen Yapı Malzemeleri Direktifi Semineri'ne katılan Tuğçe Selin Tağmat tarafından derlenmiştir.)

1989 yılında kabul edilen, 1993 ve 2003 yıllarında yapılan çeşitli değişikliklerle revize edilen ve üzerinde yapılan çalışmalar hâlâ sürmekte olan Yapı Malzemeleri Direktifi, temel olarak Avrupa'nın en büyük ve canlı endüstrilerinden biri olan inşaat sektörünün daha rekabetçi olacak şekilde düzenlenmesiyle, AB'nin Lizbon Stratejisi'ni desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Direktifte getirilen düzenlemeler yoluyla, yapı malzemelerinin iç pazarda dolaşımının önünde engel oluşturulan farklı ulusal düzenlemeler ortadan kaldırılacaktır. Direktife temel oluşturan bu ekonomik motivasyonun yanı sıra, her AB üyesi devletin, kendi sınırları içinde tasarlanan ve inşa edilen yapılar ve mühendislik ürünlerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde gerçekleştirilmesi konusundaki sorumluluğunun tanımlanması da amaçlanmaktadır.

Bu düzenlemelere çok genel şekliyle baktığımızda, yapı malzemeleri ve yapı güvenliği yolunda önemli ilerlemeler kaydedildiğini görmekteyiz. Yapılan standart tanımları, sadece yapı güvenliğiyle sınırlı kalmamakta, aynı zamanda sağlık, dayanıklılık, enerji tasarrufu, çevrenin korunması, ekonomi sağlanması ve kamu yararına olan diğer bazı konuları da kapsamaktadır. Bununla birlikte, malzemelerin standardizasyonu sürecinin, güçlü pazara sahip gelişmiş ülkelerin gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelere göre daha da rekabetçi hale gelmesine neden olabilecek birtakım düzenlemeler içerdiği de görül-

mektedir. Ayrıca henüz AB çapında uyumlaştırılmış bir yapı malzemeleri sektörü elde edilemediğinden, direktifin etki değerlendirmesi tam anlamıyla yapılamamaktadır. Özellikle bu standardizasyonun idare ve denetimini sağlayacak gerek özel gerekse kamusal kurumsallaşmanın oluşturulması sürecinde, bu konuda yetki alan kurum ve kuruluşların yapı malzemeleri pazarında kilit bir konuma gelmeleri, kamuoyunda hassasiyet yaratan bir konu haline gelmiştir. 1 Mart 2006 tarihinde, Avrupa Komisyonu İşletmeler Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü ve Uluslararası Kentsel ve Çevresel Yapı Federasyonu (COBATY International) tarafından ortaklaşa olarak, Ankara’da Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü Toplantı Salonu’nda gerçekleştirilen eğitim seminerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek örgütlerinde konuyla ilgili çalışan uzmanlar, direktif sürecini daha yakından takip ederek, yukarıda belirttiğimiz farklı boyutları bir kez daha değerlendirme fırsatı buldular.

Seminer programının öğleden önceki oturumu Yapı Malzemeleri Direktifi’nin içeriği ve yasal süreçleri üzerine odaklanırken, öğleden sonraki oturumu uyumlaştırılmış teknik standartlar ve uygunluk onay sistemlerine ayrılmıştı. Yani ilk bölüm daha çok direktif geneli hakkında bir bilgilendirme sunarken, ikinci bölüm daha ayrıntılı bir şekilde standartların tanımı, standardizasyon prosedürlerini yürütecek kurumsal yapılar, pazar gözetimi ve denetimi gibi teknik ayrıntılara giriyordu. Seminerde, Avrupa Komisyonu İşletmeler Genel Müdürlüğü’nde Direktif’in oluşturulma ve uygulama sürecinde yer alan uzmanlardan Karl-Heinz Zachmann, Nicke Blomquist, Pierre Chemillier, Joe Twomey, Marcel Franssens ve Renato Caronna konunun farklı boyutlarına dikkat çeken sunuşlar yaptılar. Ayrıca Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü’nden Bülent Yalazı Türkiye’deki uyumlaşma sürecinden bahsederken, Şişecam temsilcisi Orhan Çorumluoğlu Türkiye’de sürmekte olan CE işaretlemesi çalışmalarını, cam ürünleri bağlamında aktardı.

Yasal Süreçler

İlk oturumda, **Karl-Heinz Zachmann** direktif içeriğini ve kapsamını özetleyen bir sunuş yaptı. Direktifin ana başlıkları ve içeriğini kısaca anlatarak, direktif kapsamında yapı malzemeleri için şart koşulan temel özelliklerin, direktife ek olarak ayrı ayrı konu başlıklarıyla yayımlanan açıklayıcı dokümanlarda ayrıntılı olarak belirtildiğini hatırlattı. “Mekanik Dayanım ve Stabilité”, “Yangın Durumunda Emniyet”,

“Hijyen, Sağlık ve Çevre”, “Kullanım Emniyeti”, “Gürültüye Karşı Koruma” ve “Enerjiden Tasarruf ve Isı Muhafazası” başlıklı bu belgeler ayrıca Türkçe’ye çevrilerek Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından tebliğ olarak yayımlanmıştı.¹ Bu belgelerde belirtilen koşullar, yapı işlerinde kullanılan kalıcı nitelikteki tüm ürünleri (malzemeler, yapı bileşenleri, prefabrik elemanlar, tesisat elemanları vb. gibi) kapsamına alıyor. Zachmann, bu teknik belgelerin yanı sıra, direktifte öngörülen kurumsal yapıların oluşturulması, CE işaretleme sistemlerinin uygulanması ve onaylama / sertifikalandırma / denetim gibi süreçlerin gerçekleştirilmesi sırasında AB üyesi devletlerde ortaya çıkabilecek sorunlara kılavuzluk yapmak amacını taşıyan ve yasal bağlayıcılığı olmayan 13 adet Kılavuz Belge bulunduğunu da ekledi.² Direktif içeriğinin yanı sıra, tüm bu ek belgeler ve uyumlaştırılmış standart tanımlarından oluşan uygulama sürecinden söz eden Zachmann, AB çapında henüz yapı malzemelerinin tam anlamıyla uyumlaştırılmış bir sektör haline gelmediğini, serbest dolaşımının henüz sağlanmadığını ve hâlâ ulusal teknik standartların geçerliliklerini koruduklarını söyledi.

Daha sonra söz alan **Nicke Blomquist**, Yapı Malzemeleri Direktifi’nin AB’nin Lizbon Gündemi açısından çok önemli bir adım olduğundan bahsederek, Avrupa’nın farklı ülkelerinde bu kadar büyük çaplı bir standart uyumlaştırması çalışmasına doğal bir uyum sıkıntısı ve bunun sonucunda bir tepki dalgası ortaya çıktığını aktardı. Bu eleştiriler dikkate alınarak Mart 2007’ye kadar direktif üzerinde mümkün olan değişikliklerin yapılabilmesini hedeflediklerini de ekledi.

Direktifin ulusal ölçekte uygulamasını Fransa örneği üzerinden anlatan **Pierre Chemillier**, Fransa’da 1992 yılında Bakanlar Kurulu tarafından pazara sürülecek ürünlerde CE işaretini zorunlu kılan bir kararname yayımlandığını ve 2004 yılında da yapı malzemelerinin serbest dolaşımı önünde engel yaratabilecek ulusal düzenlemelerin de aşamalı olarak kaldırılması için çok yıllık bir eylem planının kabul edildiğini söyledi. Yine aynı karnameye göre, ilki Fransa ulusal standartlarını temel alan ikincisi ise AB’nin uyumlaştırılmış teknik standartları üzerine kurulu iki sistemin bir süre için beraberce geçerli kılındığını, bunun bir süre sonra sona ereceğini ve bunlardan yalnızca ikincisinin geçerli sayılacağını ekledi. Buna göre, AB çapında yayımlanan her uyumlaştırılmış teknik standart, Fransa’da Bakanlar Kurulu kararıyla kabul ediliyor ve yürürlüğe giriyor.

¹ Açıklayıcı dokümanlar için, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı’nın Yapı Malzemeleri Yönetmeliği’ne (89/106/EEC) İlişkin Açıklayıcı Dokümanlar Hakkında Tebliğ’ine (TAU/2004-008) bakılabilir: www.bayindirlik.gov.tr/turkce/tebliglistesi.php

² Bu Kılavuz Belgeler’in yine Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından çevirilerinin yapıldığı ve kısa bir süre sonra web sitesine yükleneceği belirtildi.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nden **Bülent Yalazı** ise Direktif'in uyumlaştırılması kapsamında Türkiye'de hazırlanan Yapı Malzemeleri Yönetmeliği ve ilgili düzenlemeler hakkında bilgilendirme niteliğindeki sunuşunda konuyla ilgili tüm mevzuatın ayrıntılı bir dökümünü aktardı.³ Yalazı, bakanlık bünyesinde oluşturulan komiteler aracılığıyla, Avrupa Yapı Daimi Komitesi ile koordinasyonun sağlandığını ve yönetmelikle ilgili bütün kararların katılımcı bir yaklaşımla alındığını söyledi. Ülkemizde henüz AB Komisyonu tarafından görevlendirilmiş bir Onaylanmış Kuruluş olmaması nedeniyle, Yapı Malzemeleri Yönetmeliği'nin 1 Ocak 2007 tarihine kadar geçiş döneminde olacağını belirterek, bu süre boyunca uyumlaştırılmış standartlara uyma konusunun üreticinin tercihine bırakıldığını ekledi. Verilen bilgiye göre, şu ana kadar AB Komisyonu tarafından yayımlanan 252 adet uyumlaştırılmış standarttan, 192 tanesi Türk Standardı haline gelmiş durumda; geri kalan 60 standart ise Mayıs 2006'da Türk Standardı haline gelecek. Fakat yine de, geçiş dönemi süresince daha önceki ulusal standartlar kullanılabilir.

Yalazı, Türkiye'de standart onayı sürecinde en sıkıntı yaratan konunun Onaylanmış Kuruluş olmak üzere başvuru yapan kuruluşların başvuru sürecinin henüz olumlu bir şekilde sonuçlanmamış olması olduğunu belirtti. Gümrük Birliği kapsamında Türkiye'nin AB üyesi olmadan Onaylanmış Kuruluş'a sahip olmasının olanaklı kılınmasının ardından, Onaylanmış Kuruluş olmak üzere başvuruda bulunan TÇMB Kalite ve Çevre Kurulu, TSE – Belgelendirme Dairesi, TÜBİTAK – Marmara Araştırma Enstitüsü ve MEYER – Yönetim ve Belgelendirme Hizmetleri'nin Avrupa Standardizasyon Komitesi (European Committee of Standardization-CEN) tarafından değerlendirilmekte olan başvurularına henüz olumlu bir yanıt gelmedi. Ayrıca verilen bilgiye göre, THBB – Kalite Güvence Sistemi, beton ve ilgili ürünler için, İZODER ve İTÜ ise yalıtım ürünleri için başvuru hazırlıklarını sürdürürken, ODTÜ Mimarlık ve Mühendislik Fakülteleri'nin Onaylanmış Kuruluş oluşturmak için yeni bir şirket kurarak 2007'ye kadar hazırlıklarını tamamlamaları söz konusu.

Gerek farklı ortamlarda konuyla ilgili yapılan değerlendirmelerde, gerekse seminerde konuşmacılara yöneltilen sorularda, Onaylanmış Kuruluş başvurularına henüz olumlu bir cevap gelmemesine, ülkemizdeki ilgili çevreler tarafından eleştirel bir gözle bakılmakta. Bu kuruluşların görevlendirilme prosedürlerinin ardında, pazarda serbest dolaşım ilkesinin doğal olarak beraberinde getirdiği birtakım siyasi ve eko-

nomik nedenlerin yattığı dile getirilmekte. Bununla birlikte, seminerde verilen bilgiye göre, yakın dönemde bu kuruluşlardan en azından birinin görevlendirilmesi bekleniyor.

Yalazı'nın sunuşunun ardından yapılan değerlendirmede, Türkiye'de yapı malzemeleri direktifi konusunda uyumlaşma çalışmasının olumlu bir şekilde tamamlandığı ve Avrupa Komisyonu tarafından yapılan güncelleme çalışmalarının da yakından takip edildiği belirtildi.

Joe Twomey yaptığı sunuşta bire bir ürünler üzerinden giderek, uyumlaştırılmış standartların teknik ayrıntılarını ve bunların hazırlanması için izlenmesi gereken bürokratik süreçleri özetledi.

Marcel Franssens'in sunuşu, üretici ile tüketici arasında bağımsız bir üçüncü taraf olması öngörülen Onaylanmış Kuruluşlar ve bu kuruluşların eşgüdümünü sağlamak amacıyla Avrupa Komisyonu İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından kurulan Onaylanmış Kuruluşlar Grubu adındaki ağ üzerine genel bir bakış içeriyordu. Onaylanmış Kuruluşlar yapı malzemelerinin standartlara uygunluğunun onaylanmasından sorumlu olan kuruluşlardır ve çeşitli işlevlere göre sınıflandırılabilirler: Ürün sertifikası veren kuruluşlar, fabrika üretimini denetleyen kuruluşlar, denetim kuruluşları ve test laboratuvarları. Bir teknik bir de idari sekreteryadan oluşan, ayrıca danışma grubu ve sektör grubu olmak üzere sorumluluklarını iki ayrı koldan komite çalışmalarıyla yerine getiren Onaylanmış Kuruluşlar Grubu'nun amacı ise, temel olarak, kılavuz belgeler yayımlayarak standartların tutarlı bir biçimde uygulanmasını sağlamak ve Yapı Malzemeleri Direktifi'nin nasıl daha pratik bir şekilde uygulanabileceğini araştırmak olarak açıklanabilir. Buna ek olarak, ihtiyaç ve talep olması halinde ulusal ölçekte pazar gözetimi ve yeni birtakım koşulların getirilmesi için değerlendirme yapma gibi ek görevleri de bulunuyor. Böylece tüm Onaylanmış Kuruluşlar ortak bir ağla birbirine bağlanarak, bir yanda AB ölçeğinde daha tutarlı bir uyumlaşma fırsatı bulurken, diğer yandan da ulusal koşulların dikate alınması mümkün olabiliyor.

Uyumlaştırılmış Teknik Standartlar ve Uygunluk Onayı

Seminerin ikinci oturumunda, Marcel Franssens kısaca standartlara uygunluk onayı sürecinin nasıl işlediğinden bahsetti. Buna göre, bir yapı malzemesinin standartlara uygunluğu üç farklı durumda onaylanabiliyor:

- Söz konusu yapı malzemesi için AB Komisyonu ta-

³ Yapı Malzemeleri Yönetmeliği'ne ulaşmak için: www.bayindirlik.gov.tr/turkce/yonetmeliklistesi.php

Yapı Malzemeleri Yönetmeliği'ni desteklemek üzere yayımlanan tebliğler için: www.bayindirlik.gov.tr/turkce/tebliglistesi.php

rafından uyumlaştırılmış standartlar (harmonized European standard-hEN) yayımlanmışsa, malzemenin bu standarda uygunluğu aranıyor;

- Uyumlaştırılmış standartların olmadığı durumda, sözkonusu malzeme için Avrupa Teknik Onay Kuruluşu (European Organisation for Technical Approvals-EOTA) tarafından yayımlanan Avrupa Teknik Onay Kılavuzları'na (European Technical Approval Guidelines-ETAg) uygunluk aranıyor;
- Bunlardan hiçbirinin olmadığı durumda ise AB Komisyonu tarafından tanınan ulusal standartlar geçerli oluyor.

Franssens bu süreçte uyumlaştırılmış standartların mümkün olduğunca geliştirilmesi ve güncel kalmasının Avrupa'daki yapı sektörünü daha yüksek nitelikli ve tutarlı bir hale getireceğini söyledi.

Pierre Chemillier'nin ikinci sunuşu, CE İşareti (değerlendirme, onaylama ve işaretleme) üzerinedir. Chemillier, CE işaretinin yalnızca pazarda serbest dolaşım için bir pasaport olmadığını, yani sadece uyumu göstermediğini bunun yanı sıra belirli bir kalite düzeyini de gösterdiğini söyledi. Ayrıca, CE işaretinin ürünlerde kaliteyi yükselteceğini, tasarımcılar ve inşaatçılara belirli bir ürünün hangi amaçla kullanılmak üzere üretildiğini tam olarak anlatmaya yaracağını ve pazar gözetimini artırarak daha adil bir rekabet ortamı getireceğini belirtti.

Şişecam temsilcisi **Orhan Çorumluoğlu** yaptığı sunuşta Türkiye'de farklı yapı malzemesi alanlarında CE işaretlemesine bir örnek olarak cam ürünlerinde standartlara uyumlaşma sürecini anlattı.

Joe Twomey'nin ikinci sunuşu, Yapı Malzemeleri Direktifi'nin yangından korunmayla ilgili getirdiği düzenlemeler hakkında oldu. Twomey, Ulusal Yapı Yönetmelikleri'nin uyumlaştırılması için herhangi bir koşul bulunmadığını, bu nedenle de yapıların projelerinde güvenlik ve yangınla ilgili konuların üye devletlerin sorumluluğunda olduğunu söyledi. Yapı malzemeleri ile ilgili ise, biri yangına reaksiyon diğeri ise yangın direnci olmak üzere iki temel konuda Avrupa standardı oluşturmanın amaçlandığından bahsetti. Bu standartların oluşturulması için yapılan testlerden örnekler sundu.

Seminerin son sunuşunu gerçekleştiren **Renato Carronna**, Yapı Malzemeleri Direktifi'ni Kamu İhaleleri ve diğeri ilgili direktiflerle karşılaştırmalı olarak değerlendirecek, standartlara uyumun AB'nin tüm ilgili mevzuatına nasıl yansıtılacağından bahsetti.

Böylece eğitim semineri, katılımcılara Yapı Malzemeleri Direktifi ve beraberinde getirdiği uyumlaşma süreci hakkında genel bir bilgilenme olanağı sağladı. Konuyla ilgili belgelere ve ayrıca seminerde yapılan sunuşlara yukarıda belirttiğimiz kaynaklardan kolayca ulaşılabilir. Bu belgeler aracılığıyla, her biri kendi içinde bir çalışma konusu olan alt başlıkları daha ayrıntılı bir şekilde incelemek mümkündür.

(Seminerde yapılan sunuşlara, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın "www.bayindirlik.gov.tr" adresindeki web sitesinden; Yapı Malzemeleri Direktifi'ne ise "www.mo.org.tr" adresindeki Mimarlar Odası Uluslararası Belgeler Arşivi'nden ulaşılabilir. Avrupa Komisyonu'nda inşaat sektörüyle ilgili düzenlemeler "www.europa.eu.int" adresinden izlenebilir.)

ACE Genel Kurulu Toplantı Tutanağı

18-19 Kasım 2005, Lüksemburg

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Kasım 2005'te Lüksemburg'da düzenlenen ACE Genel Kurulu, gerek yeni seçim sisteminin devreye girmesi, gerekse ele alınan bir dizi önemli konu nedeniyle diğerleri arasında ön plana çıkmaktaydı. Toplantıya Mimarlar Odası adına Günhan Danışman ve Tuğçe Selin Tağmat katıldı.

Yeni seçim sistemine göre önümüzdeki dönem başkanı, daha önce yapıldığı gibi rotasyon sistemine bağlı olarak değil, seçimle göreve geldi. Yapılan seçimde, Fransız mimarlık örgütü CNOA'nın Başkanı Jean-François Susini ACE'nin yeni başkanı oldu.

Genel Kurul'da görüşülen en önemli gündem maddeleri, ACE Stratejisi, İç Pazarda Hizmetler (SIM) Direktifi ve Mimarlık Politikası oldu. İlk gündemde ACE'nin yeni stratejisini belirleyen ve AB Konseyi'nin mesleki hizmetlerin doğasını dikkate almayan ekonomik bazlı düzenlemelerini eleştiren önemli bir metin kabul edilirken; SIM Direktifi başlığı altında Avrupa'daki mimarlık hizmet sunucuları için bir Deontolojik Kod ve kalitenin düşmesine neden olan düşük fiyat vermeye karşı çıkan bir karar kabul edildi. Mimarlık Politikası'nın ise önemine vurgu yapılarak, Avrupa Mimarlık Politikaları Platformu'yla ilişkilerin geliştirilmesine karar verildi. Ayrıca, tüm Avrupa ülkeleri kendi mimarlık politikalarını oluşturmaya davet edildi.

Toplantının en önemli anlarından biri de, uzun süredir sürmekte olan müzakereler sonucu, ACE'nin Amerikan meslek ve kayıt kuruluşları AIA ve NCARB ile imzaladığı Mesleki Yeterliklerin Karşılıklı Tanınması Anlaşması oldu.

Genel Kurul tutanaklarına Türkçe olarak ulaşmak için:

http://www.mo.org.tr/UIKDocs/genkurul_kas05.pdf

Tutanakların orijinaline ulaşmak için:

http://www.mo.org.tr/UIKDocs/assembly_nov05.pdf

TOPLANTI GÜNDEMİ

18 Kasım 2005, Cuma / 14.00-19.00

19 Kasım 2005, C.tesi / 9.00-16.30

Abbaye de Neumünster, Lüksemburg

Gündem Maddeleri

1. Gündemin Kabul Edilmesi

2. Tutanakların Kabul Edilmesi

2.1 Bir önceki toplantının tutanakları (1/05)

3. Başkanın Raporu

4. Seçimler ve Öncelikli Konular (TOP Items)

4.1 Yönetim Kurulu Seçimi

- 4.1.1 Adayların kendilerini tanıtmaları
- 4.1.2 Prosedürler – Oy pusulalarının dağıtılması
- 4.1.3 Oyların sayılması
- 4.1.4 Sonuçların açıklanması

4.2 ACE Stratejisi (TOP 1)

- 4.2.1 Giriş
- 4.2.2 ACE Politik Gündemi
- 4.2.3 Çok-Yıllık Çalışma Programı taslağı
- 4.2.4 ACE'nin yeni örgütsel yapısı
- 4.2.5 İletişim Stratejisi
- 4.2.6 Sonraki adımlar

4.3 SIM Direktifi (TOP 2)

- 4.3.1 Parlamento ve Konsey'deki Son Durum
- 4.3.2 ACE Eylemlerine İlişkin Rapor
- 4.3.3 Mevcut Politikanın Değerlendirilmesi
- 4.3.4 Avrupa Etik Kuralları
- 4.3.5 Fiyat Kırmaya Karşı Karar
- 4.3.6 Sektör Araştırması – Mevcut durum ve sonraki adımlar
- 4.3.7 Sonraki Adımlar

4.4 Mimarlık Politikası (TOP 3)

- 4.4.1 Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu
 - Forum Araştırması
 - Lüksemburg'daki toplantının raporu
 - Edinburgh-Glasgow'daki toplantının raporu
 - Gelecekteki etkinlikler: Avusturya ve Finlandiya
- 4.4.2 ACE'nin Forum'a gelecekte yapacağı katkılar

4.5 Avrupa Parlamentosu ile İşbirliği (TOP 5)

- 4.5.1 Avrupa Parlamentosu Kentsel Konut Grubu
 - Eylem raporu
 - ACE İzleme Grubu
 - Konut üzerine çalışma grubu kurulması
 - Sonraki adımlar
- 4.5.2 FOCOPE – Üyeliğin yenilenmesi

5. Genel Sekreterin Raporu

6. İletişim ve Eğitim (PC1)

Grup başkanının raporu

6.1 Eğitim

- 6.1.1 İlerleme Raporu
- 6.1.2 ACE-EAAE Ortak Çalışma Grubu
 - Durum raporu
 - Sonraki adımlar

6.2. Çevre ve Sürdürülebilir Mimarlık

- 6.2.1 İlerleme Raporu
- 6.2.2 Yapılarda Enerji Verimliliğine İlişkin Direktif
 - EDM Komitesi İlerleme Raporu
- 6.2.3 ACE'nin CEN/TC 350 konusunda irtibat noktası konumu (Yapıların bütüncül çevresel performansı)
- 6.2.4 Sonraki adımlar

6.3. Kentsel Konular

- 6.3.1 İlerleme Raporu
- 6.3.2 Poznan Konferansı'na ilişkin rapor
- 6.3.3 ACE'nin URBACT Ağı'na katılımı
- 6.3.4 Sonraki adımlar

6.4 Meslek profili (4 no.lu gündem maddesi olan SIM Direktifi kapsamında ele alınmıştır.)

6.5. Araştırma

- 6.5.1 İlerleme Raporu
- 6.5.2 Sonraki adımlar
- 6.5.3 ECTP – İlerleme Raporu

6.6 Dış Projeler

- Herkes için Tasarım & A Sınıfı Yapılara Doğru projesine ilişkin İlerleme Raporu

7. Meslek Uygulaması (PC2)

Grup başkanının raporu

7.1 Kalite Garantisi (Bkz. 4.3, SIM)

7.2. Rekabet Politikası

- 7.2.1 ACE'nin Mesleki Hizmetlerle İlgili Komisyon'un yeni öneri metnine tepkisi
- 7.2.2 ACE Tartışma Belgesinin gözden geçirilmesi
- 7.2.3 Sonraki Adımlar

7.3. Hizmet Ticareti

- 7.3.1 Karşılıklı tanıma müzakereleri – Durum raporu
- 7.3.2. ABD ile geliştirilmiş karşılıklı tanıma
- 7.3.3. ACE ve AIA İşbirliği Anlaşması'nın yenilenmesi

7.4 Mimarlık Hizmetlerinin Temini

- 7.4.1 Kamu İhalaları
 - ACE Kılavuzu'nun son hali

- Mimarlık yarışmalarına ilişkin kurallar
- 7.4.2 Sonraki işler ve adımlar

7.5 Kayıt ve Lisans

- 7.5.1 "Veri Tarama/Sağlama Merkezi" (Clearing House) ile ilgili, Komisyon'la yapılan toplantı raporu
- 7.5.2 "Pasaport" önerisiyle ilgili not

7.6 Sağlık ve Güvenlik

- 7.6.1 İlerleme Raporu

8. Mali Komite

- Mali Komite toplantısına ilişkin rapor
- 2006 bütçesi
- ACE Reformu ve Stratejisi'nin mali etkileri
- Mali denetçi görevlendirmesi (Geddes & Co)

9. İç İşler

- 9.1 Yeni tüzük ve yönetmeliklerin uygulanması
- 9.2 Prosedürlere ilişkin yapılması gereken işler
- 9.3 Üyelik için yeni adaylar
- 9.4 İdari formaliteler AISBL & EEIG - EEIG tüzüklerinin AISBL tüzükleriyle uyumlu hale getirilmesi

10. Diğer Konular

11. ACE'nin 2006 yılı toplantıları Taslak Takvimi

Toplantı Tutanağı

Giriş

Genel Kurul'un açılış konuşmasını yapan Başkan Marie-Hélène Lucas, ACE'nin ilk günlerini hatırlatarak, ACE'nin 15. yılının Lüksemburg Mimarlar ve Mühendisler Odaları Birliği'nin (OAI) 15. yılıyla aynı tarihe rastladığını belirtti. Daha sonra, toplantının gündem maddelerine geçmeden önce Genel Kurul'un iki günlük programını özetledi.

1.0 Gündemin Kabul Edilmesi

Gündem, herhangi bir yeni madde eklenmeden kabul edildi, fakat gündem maddelerinin yerlerinde aşağıda belirtilen bazı ufak değişiklikler yapıldı:

- Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları'na ilişkin 7.3 no.lu maddenin gündemin ilk maddesi olarak ele alınması,
- Mesleki Yeterliklerin Tanınması'na ilişkin 6.1 no.lu maddenin, RIAI'nın talebiyle, aynı madde kapsamında "Kapalı Oturum"da tartışılması,
- 4.3 maddesi altında, Fiyat Kırmaya Karşı Karar hakkındaki tartışma ve oylamanın, Etik Kurallar hakkındaki tartışma ve oylamadan önce yapılması.

Yapılan değişikliklerle gündem kabul edildi.

2.0 Tutanakların Kabul Edilmesi

2.1 Sekreteryaya, geçmiş Genel Kurul tutanakları hakkında kendilerine hiçbir yazılı değişiklik önerisi ulaşmadığını belirtti; Genel Kurul salonundan da herhangi bir itiraz gelmedi. Bir önceki Genel Kurul tutanakları onaylandı.

3.0 Başkanın Raporu

Başkan, bu Genel Kurul'un ACE Başkanı'nın ilk kez seçilerek başa geleceği ve ABD ile Mesleki Karşılıklı Tanıma Anlaşması'nın imzalanacağı bir Genel Kurul olmasının önemini vurguladı. ACE ofisinin başında olmaktan dolayı duyduğu memnuniyeti ifade ederek, Yönetim Kurulu üyelerine ve Brüksel'deki Sekreteryaya Başkan bulunduğu süre boyunca sürdürdükleri işbirliği ve yoğun çalışmalarını nedeniyle teşekkür etti.

Daha sonra Başkan, 7.3 no.lu gündem maddesine geçerek, ACE'nin Avusturya üye kuruluşu olan BAIK'ın ABD ile imzalanacak olan karşılıklı Tanıma Anlaşması'nın statüsü konusunda bazı açıklamalar talep ettiğini bildirdi. Genel Kurul öncesinde dağıtım yapılan ve bu soruları cevaplayan bir protokol metnini hatırlatan Başkan, Genel Kurul sırasında imzalanacak anlaşmanın yasal bağlayıcılığı olmayacağını ve anlaşma metninin 2004'te Milan'da yapılan Genel Kurul toplantısında kabul edilenden farklılık göstermediğini belirtti. Anlaşma metnindeki en önemli değişiklik, eklenen bir Giriş bölümü ile bu anlaşmayı yasal bağlayıcılığa sahip hale getirmek için süreç içinde atılması gereken adımları açıklayan bir Ek Rapor olarak belirtildi. Başkanın bu açıklamasının ardından BAIK, Yönetim Kurulu'nun cevabından tatmin olduğunu belirterek, anlaşmanın imzalanmasından memnuniyet duyacağını ifade etti.

4.0 Seçimler ve Öncelikli Konular (TOP Items)

4.1 Yönetim Kurulu Seçimi

4.1.1 İki Başkan adayı, Juhani Katainen ve Jean-François Susini, Genel Kurul'a kendilerini tanıttılar ve programlarını sundular. Bunun ardından, ACE'nin hukuk danışmanı Jean-Pierre Vergauwe, oylama prosedürlerini açıkladı ve oylamanın ilk turu gerçekleştirildi. Delegasyon başkanları oylarını kullanırken, tüm prosedür Lüksemburg'dan bağımsız bir gözlemci tarafından izlendi. Oylar, ayrı bir odada gizli olarak sayıldı ve ilk tur sonuçlarına göre, Juhani Katainen 14 ülkeden 155 oy ve Jean-François Susini 13 ülkeden 185 oy aldı. Buna göre adaylardan hiçbiri gerekli salt çoğunluğa ulaşamadı ve bunun üzerine yalnızca oy çoğunluğunun geçerli olacağı ikinci tur oylamaya geçildi.

İkinci tur oylamanın sonucuna göre, Juhani Kata-

inen'in aldığı 155 oya karşılık 185 oy alan Jean-François Susini ACE'nin yeni Başkanı seçildi.

4.1.2 Yönetim Kurulu üyelikleri için adaylar kendilerini Genel Kurul'a tanıttılar. Öncelikle rotasyon kuralı kapsamında bir yıl boyunca Yönetim Kurulu'nda seçilmeden doğrudan görev yapacak beş kişinin ardından, seçime girecek on aday da sunuşlarını gerçekleştirdi. Yönetim Kurulu seçimi prosedürlerinin diğerinden farklılıklar göstermesi nedeniyle, Jean-Pierre Vergauwe yeniden kurallar hakkında bir açıklama yaptı ve delegasyon başkanlarının oy pusulalarını sandıklara atmalarının ardından ilk tur oylama sona erdi. ACE'nin Hukuk Danışmanı ve Gözlemci, oyları gizli bir şekilde saymak üzere ayrı bir odaya geçtiler ve Genel Kurul 4.2 no.lu gündem maddesine geçti.

Sayım işleminin tamamlanmasının ardından salona dönen Hukuk Danışmanı ve Gözlemci, ilk tur oylama sonuçlarını açıkladı. İlk tur başarıyla sonuçlandı ve adaylardan beşi gerekli salt çoğunluğu sağladı.

ADAYLAR	OY SAYISI	ÜLKE SAYISI
André de Herde	28	5
Olgierd Dziekonski	288	20
Jan Ketelaer	147	11
Ourania Kloutsinioti	156	11
Luciano Lazzari	300	23
Janis Lejniaks	14	3
Fabian Llisterra Monfort	202	15
Katarina Nilsson	192	19
Kestutis Pempe	89	8
Pierre-Henri Schmutz	270	19

Böylece, Olgierd Dziekonski, Luciano Lazzari, Fabian Llisterra Monfort, Katarina Nilsson ve Pierre-Henri Schmutz seçim sonucunda Yönetim Kurulu üyeleri oldular.

Genel Kurul sonuçları alkışlayarak, 1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla göreve başlayacak Yönetim Kurulu'nun on bir yeni üyesini onayladı.

4.2 ACE Stratejisi

4.2.1 Marie-Hélène Lucas, Genel Kurul'a Politikalar Gündemi belgesinin Yönetici Özeti'ni sesli olarak

okuyarak sundu ve sonrasında bu belgede belirtilen öncelikli eylemler üzerinde durdu. Daha sonra sözü, yeni çalışma yapısını ve önerilen Çok Yıllık Çalışma Programı'nı sunmak üzere Genel Sekreter Alain Sagne'a verdi. Sagne, her iki belgenin bir paket olarak oylanacağını söyleyerek, Genel Kurul'dan belgelerin içeriğine ilişkin görüş sunmasını istedi.

BAIK (Avusturya), genel yaklaşıma karşı olmadığı halde, belgelerin ayrıntıda kalan bazı noktalarıyla aynı görüşte olmadığını aktardı. ACE'nin üye kuruluşları aracılığıyla çalışan bir temsili kuruluş olduğunun tüm belgelerde açık ve net bir şekilde belirtilmesi gerektiğini söyledi.

BAK (Almanya), ACE'nin Avrupa düzeyinde mimarlık mesleğini temsil eden kuruluş olduğunun belirtilmesinin yeterli olduğunu söyledi ve Politik Gündem belgesinden yeni Politika Kitabı'na yapılan referansın kaldırılmasını talep etti. Daha sonra da, AB içinde 800 düzenlenmiş meslek bulunduğunu fakat ACE'nin yalnızca mimarlık mesleğine yoğunlaşması gerektiğini söyleyerek, belgelerde Düzenlenmiş Meslekler'e yapılan referansın mimarlık mesleği olarak değiştirilmesini istedi.

CNOA (Belçika), araştırmanın yalnızca teknolojiyle sınırlı tutulmaması gerektiği görüşünü belirtirken, SADAS (Yunanistan) ACE'nin Avrupa düzeyindeki konuları izlemek ve üyelerini sözkonusu bilgi kaynaklarıyla ilgili olarak daha iyi bilgilendirmek için daha iyi yollar keşfetmesi gerektiğinin altını çizdi.

Bazı üye kuruluşlar, Çok Yıllık Program'ı uygulamak için gerekli kaynakları belirten paragraf üzerinde durarak, ACE'nin ihtiyaç duyacağı bütçede ciddi bir artış potansiyeline dikkat çektiler. Tartışmanın sonucunda, Yönetim Kurulu'na kaynak konusunu daha ayrıntılı ele alması ve Nisan'daki Genel Kurul'a konuyla ilgili bir rapor sunması konusunda yetki verildi.

Politik Gündem ve Çok Yıllık Çalışma Programı belgeleri, dile getirilen çekinceler dikkate alınmak üzere Genel Kurul tarafından onaylandı.¹

4.2.2 İletişim Stratejisi

ACE'nin izlemesi planlanan iletişim stratejisine ilişkin hazırlanan bir çalışma belgesi sunuldu fakat konu üzerinde ayrıntılı bir tartışma gerçekleşmedi. Marie-Hélène Lucas konunun yeni Yönetim Kurulu'nun ilgisine bırakılacağını söyledi. Alain Sagne bu stratejinin ACE'nin son 15 yıldır sürdürdüğü nitelikli çalışmaları geliştirmesi ve önümüzdeki dönemde daha

¹ ACE Stratejisi - Politikalar Gündemi : www.mo.org.tr/UIKDocs/politikgundem.pdf

ACE Stratejisi - 2006-2008 Çalışma Programı : www.mo.org.tr/UIKDocs/calismaprogrami.pdf

fazla bir kamusal varlık göstermesi için gerekli olduğunu vurguladı.

Karşılıklı Tanıma Anlaşması'nın İmza Töreni²

İlk gün ele alınan gündem maddelerinin ardından, ABD ile Karşılıklı Tanıma Anlaşması'nın İmza Töreni, Lüksemburg Dışişleri Bakanı, Lüksemburg Bayındırlık Bakanı ve Lüksemburg'daki ABD Büyükelçiliği'nden bir temsilcinin katılımıyla gerçekleştirildi. Anlaşmanın imzalanmasından önce, UIA Başkanı Gaétan Siew, UMAR Başkanı Patrice Genet, ACE Başkanı Marie-Hélène Lucas, AIA Başkanı Kate Schwennsen, NCARB Başkanı Carlton Godsey tarafından konuşmalar yapıldı, Dışişleri Bakanı ise kısa bir iyi niyet mesajı iletti.

ACE Genel Kurulu bu önemli anı alkışlayarak, uzun yıllar süren müzakerelerin iyi bir şekilde sonuçlanmasından duyduğu memnuniyeti ifade etti. Genel Kurul delegeleri, gelecekte resmi müzakerelerin gerçekleştirilmesini beklediklerini ve meslek kuruluşlarının da bu süreçte danışman olarak doğrudan yer almasını istediklerini ilan ettiler.

4.3 SIM Direktifi

4.3.1 Alain Sagne Parlamento ve Konsey'deki son durumu aktararak, İç Pazar ve Tüketici İşleri (IMCO) Komitesi düzeyinde ilk oylamanın 22 Kasım 2005 tarihinde yapılacağını belirtti. Bu oylama yapılan çok sayıda değişiklik önerisi nedeniyle daha önceki bir tarihten bu güne ertelenmiş ve böylece direktifin onaylanması için hedeflenen tarihin de birkaç ay ötelenmesine neden olmuştu. AB İngiltere Dönem Başkanlığı, dosyayı daha geliştirilmesi için Avusturya Dönem Başkanlığı'na iletteğini ve direktifin Parlamento oturumunda oylanmasının en erken Ocak 2006'dan itibaren olabileceğini açıkladı. Sagne, ACE'nin gelişmeleri yakından izlediğini ve özellikle de Mesleki Sorumluluk Sigortası ve Etik Kurallar ile ilgili çalışmalarla ilgilendiğini belirtti.

4.3.2 Sagne, ACE'nin Yeterlikler Direktifi'nde belirtilen koşullar doğrultusunda SIM Direktifi'nde mimarlık alanında derogasyonlar sağlanması konusunda ve ayrıca Mesleki Sorumluluk Sigortası'na ilişkin mevcut bakış açısının güncel pazar koşulları içinde işleyebilir olmayacağı hakkında bir açıklama yaptığını belirtti. Bu açıklama aynı zamanda Parlamento'nun IMCO Komitesi üyelerine de dağıtılmıştı.

John Wright ACE'nin bu konudaki yoğun çalışmasını vurgulayarak, Sekreteryasının konuyla ilgili oluşturduğu Özel Çalışma Grubu'nun katkılarının değerinin altını çizdi. Bu konunun mimarların gündelik yaşamını etkileyeceğini ve bu nedenle izlenmesinin ACE için büyük öneme sahip olduğunu söyledi.

4.3.4 Avrupa Etik Kuralları (Deontolojik Kod)

John Wright, Deontolojik Kod ile ilgili olarak yapılan çalışmalar hakkında bir bilgilendirme yaparak, söz konusu metnin kabul edilmesi halinde ne ACE üyesi kuruluşlar ne de AB'nin Ulusal Kodları açısından bir yasal bağlayıcılığa sahip olmayacağını belirtti. Fakat yine de, kendi mevcut etik kurallarını gözden geçirmekte olan veya böyle bir etik kurallar dizisine sahip olmayan ülkelerin bu belgeyi bir başlangıç noktası ve referans belgesi olarak almalarını dilediklerini söyledi. Böylece, Genel Kurul'un bu metni bir referans belgesi olarak kabul etmesinin istendiğini ve belgenin bu aşamada Avrupa Komisyonu'na sunulmayacağını belirtti. Zaten böyle bir hareketin, henüz SIM Direktifi'nin kabul edilmemiş olması nedeniyle erken bir adım olacağını da ekledi. Kodun içeriği hakkında yapılan kısa tartışmada, "Bir mimarlık hizmeti sunucusu, sözleşme öncesi görüşmelerde bulunurken, aynı iş veya hizmet için başka bir hizmet sunucu tarafından önerilen ücreti dikkate alarak, daha önce yaptığı ücret önerisinde buna göre değişiklik yapmamalıdır" ifadesinin yanlış anlamalara yol açabileceği ve bu nedenle metinden çıkartılması gerektiği görüşü belirtti. Fakat bu görüş Genel Kurul tarafından kabul görmedi ve belge oya sunuldu. Sonuçta, 35 lehte oyun yanı sıra 3 karşı oyla, dört gözlemci üyenin de lehte oyuyla, etik kurallar metni sunulduğu şekilde kabul edildi.³

4.3.5 Fiyat Kırmaya İlişkin Karar üzerine uzun bir tartışma yapıldı. Bu tartışma, CNOA (Belçika) kuruluşunun, karar metninin ifade biçiminde daha olumlu algılanacak biçimde değişiklikler yapılması önerisi ve ücret tarifeleriyle ilgili hükümlerin mimarların işi alma sürecindeki rekabet gücünü kısıtlama potansiyeli olduğuna dikkat çekmesinin ardından başladı. Yapılan tartışma, üye kuruluşların sözkonusu karar metninin Genel Kurul'a sunulduğu ifade biçimi üzerinden siyasi eylemde bulunmak konusunda ciddi destek verdiklerini açıkça gösterdi. Bununla birlikte, karar metninde Etik Kurallar metnine yapılan referansların kaldırılması gerektiğini savunan oldukça güçlü bir karşıt görüş ortaya çıktı ve yapılan çalışmanın ardından bu referansların yer almadığı yeni bir ifade biçimi oluşturuldu. Başkan, bu karar metninin ACE için yeni ve daha siyasi bir yaklaşımın başlangıcını oluşturduğunu söyleyerek, Karar metninin son

² ACE, AIA ve NCARB arasında imzalanan Mesleki Yeterliklerin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşma : www.mo.org.tr/UIKDocs/karsiliklitanima.pdf

³ Avrupa'da Mimarlık Hizmeti Sunucuları İçin Etik Kurallar : www.mo.org.tr/UIKDocs/avrupaetik.pdf

halini oya sundu. Karar, oybirliğiyle onaylanarak, Genel Kurul'dan alkış aldı.⁴

4.3.6 Sektör Araştırması

Alain Sagne, önerilen sektör araştırması konusunda çok büyük bir gelişme sağlanmadığını fakat her zaman için birtakım belirli konuların gündeme geldiğini aktardı. Çalışmayı yeniden gözden geçirmek ve bu önemli konuya taze bir yaklaşım getirmek için uygun zaman olduğunu belirtti. Sagne, hem meslek için kabul edilebilir olacak hem de Komisyon açısından AB düzeyindeki politika çalışmalarına esas olabilecek niteliğe sahip bir sektör araştırmasını gerçekleştirebilmenin yollarını bulmanın önemini vurguladı.

4.4 Mimarlık Politikası

4.4.1 Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu

Marie-Hélène Lucas geçen Genel Kurul toplantısından bu yana gerçekleştirilen etkinlikler konusunda bilgilendirme yaparken, Haziran ayında Lüksemburg'da Forum üyeleri ile 25 AB ülkesinin Kültür Bakanlarının bir araya geldiği oldukça başarılı bir toplantı gerçekleştirildiğini söyledi. Forum etkinliklerine büyük ilgi olduğundan bahseden Lucas, Lüksemburg Başkanlığı'nı bu alanda gerçekleştirdiği mükemmel çalışmalar için kutlamak amacıyla bir karar metni hazırlandığını söyledi.

Georg Pendl, 8-9 Haziran 2006 tarihinde Avusturya'da, hem AB Avusturya Dönem Başkanlığı'nın resmi etkinlikleri kapsamında hem de Avusturya Ulusal Mimarlık Günü'ne paralel olarak gerçekleştirilecek Forum etkinliği hakkında bilgi verdi. Genel Kurul'a Kamusal ve Özel İhalelerde İyi Uygulamalar konusunda AB ülkelerine yapılan bildiri çağrısını aktaran Pendl, Üye Kuruluşları bu kapsamda bildiri sunmaya çağırdı.

SAFA (Finlandiya), 19-21 Ekim 2006 tarihinde, Finlandiya Dönem Başkanlığı'nın resmi programı dahilinde başka bir Forum etkinliği daha yapılacağını açıkladı. Gündem son haline getirilmemiş olsa da, organizasyon ekibinin Mimarlık Yarışmaları'nın kullandığı ve ulusal/yerel mimarlık politikalarının oluşturulması üzerine yoğunlaşması bekleniyor.

Sorulan soru üzerine, BAK (Almanya) 2007 yılında Alman Dönem Başkanlığı süresince yapılacak etkinliğe ilgi göstereceğini, fakat henüz bu konuda somut bir bilgiye sahip olmadığını aktardı.

Bu raporların ardından ACE'nin Forum'a katılımı konusunda kısa bir değerlendirme yapıldı ve Genel Kurul bu katkı ve katılımı onayladı.

Bahsi geçen karar metni, metindeki "Kültür Bakanlıkları" ifadesinin sonuna "ve diğer ilgili bakanlıklar" ifadesi eklenerek kabul edildi.

4.4.2 Avrupa Parlamentosu ile İşbirliği

4.5.1 Alain Sagne, Kentsel Konut Ortak Çalışma Grubu'nun kuruluşu ve ilk çalışmalarından bahsederek, bu grubun üyelerinin 10 ayrı Parlamento Komitesi'nin çalışmasına dahil olduğunu ve bu çalışmaların olumlu sonuçlarından birinin, ACE'nin de üzerinde görüş verme şansını bulduğu Avrupa Konut Şartı taslağıyla, daha şimdiden elde edildiğini söyledi. Bunun ötesinde, ortak çalışma grubunun, Kentsel Yeniden Canlandırma konusunun, özellikle de sosyal konutların yenilenmesinin, yapısal fonlarda geçerli bir etkinlik haline gelmesine destek verdiğini belirtti. Raporun ardından Konutla İlgili Yetkili bir Çalışma Grubu'nun ve Ortak Çalışma Grubu'na ilişkin bir İzleme Grubu'nun kurulması konusunda kısa bir tartışma yapıldı. Çeşitli ACE üyeleri bu önerilere önemli ölçüde destek belirttiler ve Genel Kurul, İzleme Kurulu'nun kurulmasına ve Konut Çalışma Grubu'nun ise, yeni Yönetim Kurulu tarafından Çok Yıllık Çalışma Programı'nın uygulanması konusu ele alınırken değerlendirilmesine karar verildi.

4.5.2 FOCOPE

Alain Sagne ACE'nin Avrupa Parlamentosu Yapı Forumu (FOCOPE) üyeliği hakkında rapor vererek Yönetim Kurulu'nun üyeliği bir yıl daha uzatma kararı aldığını söyledi.

5.0 Genel Sekreter Raporu

Alain Sagne Genel Kurul'un dikkatini ACE web sayfasında bulunan Orta Vadeli Politikalar belgesine çekti. Gündemin diğer maddelerinde Genel Kurul'a güncel gelişmeleri aktarmak için tekrar söz alacağını söyledi.

6.0 İletişim ve Eğitim

Philippe Bille, İletişim ve Eğitim Sürekli Komitesi'nin çalışmalarının geçen yıl boyunca yükselen bir profil çizdiğini söyleyerek, çalışmalarını yürütenlere ve özellikle de Çalışma Gruplarının Başkanlarına teşekkür etti.

6.1 Eğitim Çalışma Grubu

Jean-Paul Scalabre Eğitim Çalışma Grubu'nun çalışmaları hakkında verdiği raporda, Sürekli Mesleki Gelişim (SMG) ve Bolonya Süreci'nin mesleğe etkileri konularında ilerleme sağlandığını söyledi. Çalışma grubunun bu iki konuda 2006 Genel Kurulu'na çeşitli belgeler sunmayı istediğini de ekleyen Scalabre, Yeterlikler Direktifi'nin uygulanmasındaki öne-

⁴ Fiyat Kırmaya Karşı Karar : www.mo.org.tr/UIKDocs/fiyatkirma.pdf

mini vurgulayarak, EAAE ile kurulan Ortak Çalışma Grubu'nun çalışmaları hakkında rapor verdi.

Adrian Joyce, Jean-Paul Scalabre'nin raporuna devam niteliğindeki konuşmasında, Mimarlar Direktifi kapsamında çalışan Danışma Komitesi'nin Yeterlikler Direktifi'nin tamamen yürürlüğe gireceği Ekim 2007 tarihine kadar geçerliliğini koruyacağından bahsetti ve 15 AB üyesi ülkenin Komite'ye acilen adaylarını göstermelerinin gerektiğini belirtti. Joyce buna ek olarak Diplomalara Çalışma Grubu'nun Başkanı James Horan'ın Komisyon tarafından, yeni Yeterlikler Direktifi kapsamında yapılacak değerlendirmelere esas olmak üzere, yeterliklerin değerlendirilmesine ilişkin prosedürler hakkında bir belge hazırlamak üzere görevlendirildiğini aktardı. Ayrıca, Avrupa Mimarlık Bölüm Başkanları Ağı'nın (ENHSA), profesyonel büroların mimarlık mezunlarından bekledikleri yetkinlikler üzerine bir anket çalışması yaparak bu konuyu incelediğini söyledi. ACE üyesi kuruluşların bu anketi yayımlamalarının ENHSA'ya daha geniş bir veri tabanı sağlayacağını belirtti.

EAAE ile Ortak Çalışma Grubu'nun üyesi olan Konstantin Kleffel, bu işbirliğinin önemli, oldukça etkin ve aynı zamanda ACE'nin en değerli çalışmalarından biri olduğu yönünde görüşünü ifade ederek, ACE'yi bu çalışmadaki başarısı için kutladı.

RIAI'dan (İrlanda) Owen Lewis, İrlanda delegasyonunun Yeterlikler Direktifi'nin yeterliklerin tanınmasına ilişkin getirmekte olduğu yeni sistemin ne şekilde uygulanacağı konusunda yıllardır süren endişesini tekrar dile getirdi. Danışma Komitesi'nin varlığının 2007 yılının sonuna kadar sürecek olması haberinin, bu kaygılarını hafiflettiğini belirtti. Bununla birlikte, ACE'yi, bu ara dönemi, eğitim programlarının validasyonu ve akreditasyonu ile mimarın profili konularındaki etkileri dikkatlice değerlendirmek üzere kullanmaya çağırdı. Bu değerlendirmede, mimarın temel yetkinliklerine bakılmasının yanı sıra, gelecekte mimarların eğitim biçimlerinde ve işverenlerin mimarlardan beklentilerinde daha fazla çeşitlilik olacağını öngörmek gerektiğini söyledi. İrlanda delegasyonu, bu konuların Yeterliklerin Niteliği üzerinde etkiye sahip olmaları nedeniyle, ACE'yi bu yöndeki potansiyel dönüşümü dikkatlice çalışmaya ve anlamaya davet etti. John Wright cevaben bu konudaki UIA çalışmalarına bakılabileceğini ve Mimarlar Direktifi'ndeki on bir beceri ve yeteneğin revize edilebileceğini söyledi. Ortak Çalışma Grubu üyesi Konstantin Kleffel, İrlanda delegasyonu tarafından dile getirilen konuların çalışma grubu tarafından da dikkate alındığına Genel Kurul'un emin olmasını istedi ve çalışma grubunun bu konuda da ciddi ve iyi düşünülmüş bir çalışma yapma eğiliminde olduğunu belirtti.

6.2 Çevre ve Sürdürülebilir Mimarlık Çalışma Grubu

Çalışma Grubunun başkanı Genel Kurul toplantısına katılmadığından, Philippe Boille Yapıların Enerji Performansı Direktifi'nin uygulanması için kılavuz ve Stratejik Çevresel Değerlendirme Direktifi ile ilgili olarak yapılan çalışma hakkında bilgilendirme yaptı. Bu çalışmaların 2006 baharında yapılacak Genel Kurul'a sunulması bekleniyor. Ayrıca Boille, ACE'nin yeniden yapılanması bağlamında, bu çalışma grubunun yapısının da yeni Yönetim Kurulu tarafından yeniden değerlendirilmeye ihtiyaç duyulabileceğini belirtti.

Alain Sagne, Yapıların Enerji Performansı Direktifi kapsamında oluşturulan düzenleme komitesi olan Enerji Talep Yönetimi Komitesi'nin mevcut çalışmaları hakkında rapor verdi. Avrupa Standardizasyon Komitesi'nin (CEN) konuyla ilgili bir dizi norm oluşturduğunu ve şu anda da AB üyesi ülkelerle görüşmeler sürdürdüğü bilgisini veren Sagne, İnşaat İşlerinde Sürdürülebilirlikle ilgili bir CEN Teknik Komitesi'nin oluşturulduğunu ve ACE'nin de bu komiteye irtibat noktası statüsünde dahil edildiğini bildirdi. Kısa bir süre sonra Komite'nin tam katılımlı toplantılarına gözlemci statüsüyle katılmak ve çalışma gruplarına katkıda bulunmak üzere aday gösterme çağrısının AB üyelerine gönderileceğini söyleyen Sagne, ACE'nin bu konudaki çalışmalara kaynak aktarmakta zorlandığını ifade etti ve ACE üyesi kuruluşlardan bu konuda katkı beklediklerini söyledi. ACE üyesi kuruluşların, bu Komite'nin asıl teknik çalışmasının yürütüleceği Çalışma Grupları'na ek birtakım uzmanlar aday göstermek istemeleri halinde, kendi ülkelerindeki ulusal standardizasyon kuruluşlarında lobi yapmaları gerektiği konusunda Genel Kurul'u bilgilendirdi. Adrian Joyce, Kentsel Çevre İçin Tematik Strateji hakkında en son bilginin, belgenin yıl sonunda kabul edilerek yayımlanacağı olduğunu ifade etti.

6.3 Kentsel Konular

Çalışma Grubu Başkanı Antonio Borghi çalışmaların geçen Genel Kurul'dan beri iyi bir şekilde ilerlediğini anlattı. Poznan'da yapılan oldukça etkili bir toplantıda Kentsel Yeniden Canlandırma ve Mimarlık Kalitesi konusunun tartışıldığını söyledi. Konferansta ACE'den dört konuşmacı bulunuyordu. Borghi, ACE'nin yeniden yapılanması kapsamında bu çalışma programına yeni bir yön verilmesi konusunda yeni Yönetim Kurulu'nu beklediğini belirterek, ortak ilgi alanları kapsamında çeşitli konuların bulunduğu Araştırma Çalışma Grubu ile ortak bir toplantı yapma eğiliminde olduğunu belirtti.

Alain Sagne, mimari kalite üzerine odaklı bir şekilde, büyük konut gruplarının kentsel yeniden canlan-

dırılması üzerine Poznan Kenti tarafından kurulan yeni URBACT ağı hakkında bilgi verdi. Bu ağa şimdiye kadar dokuz ila on iki kentin katılımında bulunduğunu belirterek, ağı kurulmasında ACE üyesi IARP kuruluşundan Krzysztof Baczynski'nin yardımlarının büyük olduğunu söyledi.

6.5 Araştırma

6.5.1 Araştırma Çalışma Grubu Başkanı Lazslo Miko Eylül ayında yapılan grubun ilk toplantısı üzerine verdiği raporda, ACE'nin Avrupa İnşaat Teknolojisi Platformu'na (ECTP) katılması konusunun uzun bir şekilde tartışıldığını aktardı. Çalışma Grubu'nun, mimarlık mesleğinin araştırma etkinliklerine nasıl daha etkin katılabileceğine ilişkin bir görüş geliştirmeye çalıştığını belirten Miko, ACE ağından bir uzmanlar veritabanının oluşturulması ve geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu, böylece ACE'nin projeler ve konferanslarda temsil edilmesi gerektiğinde güvenilir bir kaynağa sahip olacağını ifade etti. Kentsel Konular Çalışma Grubu ile ortak toplantı teklifini olumlu karşıladığını söyleyerek, bunun 2006 baharında Budapeşte'de olmasını önerdi. Son olarak, Ulusal Teknoloji Platformları üzerine hazırladıkları ankete henüz cevap verememiş olan üye kuruluşların cevaplarını iletmelerini istedi.

Marie-Hélène Lucas ECTP'nin tam katılımlı oturumunda yaptığı sunuş üzerine rapor vererek, Platform'dan yeniden canlandırma konusunda ortak bir teknoloji inisiyatifi gibi değerli bir sonuç çıkabilmesini umduğunu söyledi.

6.6 Dış Projeler

Alain Sagne "A Sınıfına Doğru" (Towards Class A) projesindeki ilerlemelere ilişkin verdiği raporda, ACE'nin projede Avusturyalı uzman Walter Unterrainer tarafından yetkin bir şekilde temsil edildiğini ve Sekretery'a'nın da ACE'nin sözleşmeye bağlanmış konularını doğrudan izlediğini belirtti. Tüm ACE üyesi kuruluşlara dağıtılan broşüre referansla, Enerji Etkinlik Hakkında En İyi Tanıtım Örneği Ödülü'nün değerlendirmesini yapacak jüriye Yönetim Kurulu tarafından Livia Tirone'nin önerildiğini söyleyerek, ACE üyesi kuruluşlardan çevrelerinde farkında oldukları iyi işleyen enerji etkin kamusal yapı örneklerini Sekretery'a'ya bildirmelerini istedi.

Adrian Joyce, Herkes İçin İnşa Edelim (Build for All) projesinde yapılan çalışmaları rapor ederken, Ewa Kurylowicz'i projenin üreteceği sonuçlara girdi sağlamak konusundaki yetkin ve yoğun çalışması nedeniyle kutladı. Bunlar arasında, kamusal işlerde ihale çağrılarında erişilebilirlik ölçütünün dahil edilmesi için, kamu kuruluşlarına yönelik bir el kitabı ve alet

kiti bulunuyor. Joyce, projenin açılış etkinliğinin 2006 başlarında, Komisyon Başkanı José Manuel Barroso'nun katılımıyla yapılacağını belirtti.

7.0 Meslek Uygulaması

John Wright, son iki yıl boyunca yoğun ve yetkin çalışmaları için Sürekli Komite üyelerine sıcak bir şekilde teşekkür etti. ACE'nin yeni yapısında Sürekli Komite'nin artık yer almayacağını hatırlatarak, Komite'nin aktif delegelerinin önümüzdeki yıllarda kendilerine ait çeşitli konularda aktif olmaya devam etmelerini umduğunu söyledi.

7.2 Rekabet Politikası

Çalışma Grubu Başkanı Wolfgang Haack, ACE'nin konuyla ilgili ürettiği Tartışma Belgesi ve AB Rekabet Genel Direktörlüğü'nün toplantıları üzerine, 2002 yılından beri yapılan çalışmaları Genel Kurul'a hatırlattı. ACE'nin kendi Tartışma Belgesi'ni Komisyon'un Mesleki Hizmetlerde Rekabet alanında çalışmalara başlamasından önce hazırladığını vurguladı. Komisyon'un Mesleki Hizmetlerde Rekabete İlişkin Yeni Önerisi hakkında verdiği raporda Haack, metnin işverene ilişkin yetersiz bir tanım ve mimarlık hizmetlerine ilişkin basite kaçan bir bakış açısı içerdiğini, ve yeni öneride bir öncekiyle kıyaslandığında hiçbir yeni bilgi bulunmadığını belirtti. Revize edilmiş bir Tartışma Belgesi'nin kabul edilmesinin önemini altını çizerken, toplantı belgeleri arasında belirtildiği gibi bu belgenin bu toplantıda oylanmasından vazgeçtiklerini ifade etti. Haack, ACE üyesi kuruluşların kendi rekabet kurumlarıyla ulusal düzeyde görüşmeler yapmalarının ve revize edilmiş belgenin 2006 baharında yapılacak Genel Kurul'a sunulmasının daha iyi olacağını belirtti. Bunu yaparken, ACE'nin önümüzdeki dönemde rekabetle ilgili olarak geliştireceği herhangi bir çalışmanın kullanımı konusunda temkinli davranılması gerektiğini, çünkü Komisyon'un eline ulaşan veriyi kendi tarzında kullandığını, bunun da her zaman mesleğin çıkarlarıyla paralel olmadığını ekledi.

John Wright'ın daveti üzerine, Olgierd Dziekonski Polonya'da Kamu İhale Yasası'na karşı Anayasa Mahkemesi'nde açılan bir dava hakkında bilgi verdi. Davanın temel konusu, vatandaşların Kaliteli Kamusal Alan'a sahip olma hakkı ve mimarlık hizmetlerinin seçimini kaliteye veya ekonomik açıdan en avantajlı yaklaşıma dayalı olarak değil de en düşük fiyat ölçütü üzerine kuran Polonya yasalarının bu hakkı çürütmesi olarak açıklanıyor. Dziekonski, davanın en az bir yıl geçmeden görüşülmeyeceğini, fakat en azından kamu yararını koruyan bir mahkeme kararıyla sonuçlanmasını umduklarını ifade etti.

Alain Sagne, Komisyon'un Mesleki Hizmetlerde Rekabete İlişkin Yeni Önerisi'ne karşılık ACE'nin bir

mektup yazdığını ve taslak bir Pozisyon Raporu hazırladığını ifade etti. Bu tartışma, Wolfgang Haack'ın belirttiği şekilde değişiklik önerilerinin Komisyon Direktörü Kroes'a gönderilmesiyle başlamıştı. Sagne, aynı zamanda, 21 Kasım'da düzenlenecek olan Mesleki Hizmetlerin Düzenlenmesi Konferansı'na denk gelecek şekilde bir basın bildirisi hazırlanarak yayımlanacağını ve bunun yanına Fiyat Kırmaya Karşı Karar'ın da ekleneceğini bildirdi.

Bunu izleyen bir tartışmada, CNOA (Belçika) sözkonusu Öneri belgesinde, ilk kez Komisyon'un "belirli durumlar için bazı savunulabilir düzenlemeleri kabul edebileceği" ifadesini gördüğünü söyledi. CNOA, ACE'nin bu "kabul edilebilirlik" sözünden tam olarak neyin kastedildiğini araştırmasını önerdi.

7.3 Hizmet Ticareti

7.3.1 Bu maddenin büyük bir kısmı 3.0 maddesinde ele alınmıştı, fakat John Wright Kanada ile müzakerelerin ilerlemekte olduğunu ve 2006 yılı başlarında bir toplantı yapılmasının planlandığını anlattı. Ayrıca ACE Sekreteryası'nın Şili'deki mesleki örgütlenmeyle kurduğu yeni bir temasla, ilişkilerin ilerlediğini belirtti. Gelişmelere ilişkin daha ayrıntılı bir rapor gelecek Genel Kurul'da sunulacak.

7.4 Mimarlık Hizmetlerinin Temini

Paula Huotelin, konuyla ilgili çalışmalar yapıldığını ve Çalışma Grubu'nun ayrıca yine konuyla ilgili bir web sitesi hazırladığını, buna rağmen önümüzdeki dönemde gerçekleştirilmesi gereken daha çok önemli işler bulunduğunu ifade etti. Konunun mesleğin kalıcı ve sürekli ilgi alanlarından biri olduğunu ve bu nedenle de Çalışma Grubu'nun vizyonu için herhangi bir nihai nokta belirlenemeyeceğini de ekledi.

Thomas Maibaum, Kamu İhalesi Direktiflerinin ulusal yasalara yansıtılmasına ilişkin Öneriler ve Kılavuzlar belgesine referans vererek, Genel Kurul'a getirilen belgenin Mayıs 2005'te kabul edilmiş olan metin üzerinde revizyonlar içerdiğini ve ACE üyesi kuruluşların bundan sonra eski versiyona referans vermemelerini istedi.

Hans Georg Brunnert, Paula Huotelin'in yukarıda bahsettiği web sitesinin temelini oluşturan yeni matrisi sundu. Bu site, kullanıcıların Kamu İhaleleri ve Mimarlık Yarışmaları'nın ne şekillerde ilişkilendirilebileceği konusunda pratik bir şekilde genel bilgi edinebilmesini amaçlıyor. Brunnert, hâlâ gelişmekte olduğunu söylediği web sitesini sunduktan sonra, Genel Kurul tarafından alkışlandı.

Konuyu toparlayan John Wright, Paula Huotelin'in konunun sürekli doğasını belirten ifadelerini destekleyerek, Genel Kurul'dan çalışmaların devamı için onay istedi. Genel Kurul çalışmaların devam etmesini onayladı.

7.5 Kayıt ve Lisans

Pierre-Henri Schmutz, Genel Kurul belgeleri arasında dağıtılan Bilgilendirme Notu ve tablolara referans vererek Çalışma Grubu raporunu sundu. Çalışmanın üzerinde ilerlediği ilkelerin oldukça açık olduğunu söyleyerek, bunların zaten Genel Kurul tarafından kabul edilmiş olduğunu, fakat elde edilen sonuçların nasıl uygulanacağına ilişkin bir yaklaşımın benimsenmediğini ve Genel Kurul'dan bu konuda bir karar beklediğini belirtti. Avrupa düzeyinde, mimarların yeterlikleri, profesyonellikleri ve deneyimlerine ilişkin bilgi verecek bir araca ihtiyaç bulunduğunun kabul edilmesi gerektiğini söyleyerek, Genel Kurul'u bu görevi üstlenmek üzere Çalışma Grubu'na yetki vermeye çağırdı. Yapılacak işin, ne Avrupa'daki mimarların kayıtlarının tutulmasıyla ne de mesleğin Avrupa çapında uyumlaştırılmasıyla ilgili olmadığını da ekledi.

Yapılan kapsamlı tartışmada öne çıkan ana düşünce, Çalışma Grubu'nun eğilimlerinin geçerli olduğu fakat bunu gerçekleştirmek için ayrıntılı ve dikkatli bir çalışma yapılması gerektiği oldu. Bir ACE Kartı'nın oluşturulması ve bu kartın mimarların iç pazarda serbest dolaşımını sağlaması fikrine Genel Kurul'dan bir miktar destek geldi. Konuyu özetleyen John Wright, ACE'nin şu anda müzakerelerine katıldığı dış ticaret anlaşmalarıyla ilgili olarak yapılması gereken çalışmalar olduğunu ve bu konuda Genel Kurul'dan onay beklediğini aktardı. Çalışmalar, bir üye kuruluşun karşı, birinin de çekimser oyuyla onaylandı.

7.6 Sağlık ve Güvenlik

7.6.1 Grubun başkanının toplantıya katılmaması nedeniyle, Adrian Joyce Genel Kurul'dan bir gün önce Avrupa İnşaat Güvenliği Forumu'nda bir toplantı yapıldığını haber verdi ve bu toplantıda Hareketli Alanlar Direktifi'nin (Mobile Sites Directive) Fransız kuruluş EUROGIP tarafından gözden geçirilmekte olduğu bilgisinin geldiğini söyledi. Bu gözden geçirmenin önemini Genel Kurul'a vurgulayan Joyce, bunun ACE'nin Bilbao Bildirgesi'ni imzalamasını ve konuyla ilgili yeterli derecede araştırma yapılması için çaba göstermesini haklı çıkaran bir gelişme olduğunu söyledi. Şu anda yasal çerçeveyi yeniden düzenlemek ve inşaat sektöründe bu önemli konuyla ilgili daha iyi bir yaklaşım geliştirmek için değerli bir fırsat bulunduğunu belirtti. Ayrıca, tüm ACE üyelerine dağıtılmış olan bir anketi hatırlatarak, bu an-

ketin Çalışma Grubu'nun ilk çalışmaları için temel bir önem taşıdığını ve Sağlık ve Güvenlik ile ilgili yasal çerçevenin mimarlık mesleğini ne şekilde etkilediği konusunda net bir tablo ortaya çıkaracağını ifade etti. Anketi henüz yanıtlamayan kuruluşlardan, bunu yapmalarını rica etti.

8.0 Bütçe

Sayman Katarina Nilsson Mali Komite toplantısı hakkındaki raporunu verirken, Komite'nin 2006 yılı bütçesini onayladığını ve bütçenin olağan giderler ve çalışanlara yapılan sabit ödemelerden kaynaklı olarak, yaklaşık %3'lük bir artış gösterdiğini söyledi. ACE'nin yeni yapısal düzenlemeleri kapsamında 2007 bütçesinde birtakım ayarlamalar yapılması gerekeceğini, fakat Mali Komite'nin yeni Yönetim Kurulu'nun bu konuda yapacağı değerlendirmeyi bekleyeceğini söyledi.

Portekiz meslek kuruluşu, Mali Komite'yi üye kuruluşların ödentisini artırmak yerine alternatif kaynaklar yaratmak için farklı yollar arama yoluna gitmeye çağırdı. ACE'nin çalışma öncelikleri arasında yer alan konuların Avrupa Birliği tarafından desteklenebilecek projeler haline getirilmesiyle AB fonları alabilme yollarının araştırılmasını önerdi.

BAK (Almanya), AB-10 ülkelerinin üyeliklerinin ilk beş yılındaki ödentilerinin düşük düzeyde tutulması konusunda yapılan anlaşma konusunun gündeme getirdiğinde, sayman bunun Mali Komite'de tartışıldığını ve anlaşmanın kabul edildiği haliyle sürdürülmesine karar verildiğini söyledi. Konuyu özetleyen Sayman, bütçenin ve denetçi görevlendirilmesine (Geddes and Co) ilişkin kararı Genel Kurul'un onaylamasını istedi. Her iki karar da onaylandı.

9.0 İç İşler

9.1 Yeni tüzük ve yönetmeliklerin kabulünün ardından yapılması gerekli işler ve uygulamalarla ilgili olarak Genel Kurul, 2006-2007 dönemi süresince Yönetim Kurulu'na yetki verdi.

9.1 Üyelik adayları konusunda ortaya çıkan bir sorundan ötürü konuyla ilgili bir tartışma yapıldı. Konu, Belçika'dan ACE'ye üç ayrı üye başvurusu ya-

pılmasının ardından gelişti. Buna göre, Belçika'da beş adet temsili kuruluş bulunuyor, fakat iç tüzük ülke başına maksimum kuruluş sayısını dörtle sınırlıyor. Marie-Hélène Lucas, ulusal düzeyde temsiliyet konusunda daha farklı sorunların da bulunduğunu fakat Genel Kurul öncesi bunları tam olarak değerlendirmeye zaman olmadığını söyledi. Yapılan kısa tartışma sonucu, bu konularla ilgili olarak önemli çalışmalar yapılması gerektiği ve Belçika'daki örneği yalnız başına ele almanın yeterli olmayacağına karar verildi. Diğer bir deyişle, ACE'nin tüzükleri değişirken diğer ülkelerdeki potansiyel gelişmeleri de dikkate almak gerekiyor. Genel Kurul, bu konuyu, uygulamalar belgesinde belirtilmeyen diğer konularla birlikte (örneğin bundan sonraki Genel Kurul'ların nerede yapılacağı gibi) değerlendirmek konusunda yetkilendirdi.

9.4 EEIG'nin idari formaliteleri gerçekleştirildi ve Genel Sekreter EEIG'nin tüzüklerinin AISBL'nin yeni tüzüklerine uyumlu olarak değiştirilmesi gerektiğini söyledi. İlkel değişikliklere göre, EEIG Üyelerinin AISBL'nin Mali Komitesi'nde yetkili delegeler olarak yer alacaklarını açıkladı. Konunun Genel Kurul'a sunulmasının ardından EEIG'nin tüzüklerinde değişiklik önerileri onaylandı.

10.0 Diğer Konular

Yukarıda belirtilen konular dışında başka bir konu gündeme gelmedi.

11.0 ACE'nin 2006 yılı toplantıları Taslak Takvimi Takvim, Genel Kurul'a sunulduğu şekilde kabul edildi.⁵

BAK Delegasyon Başkanı, üye kuruluşlar adına, Marie-Hélène Lucas'a başkanlığı boyunca sürdürdüğü yoğun çalışma için, Lüksemburg meslek kuruluşu OAI'ya Lüksemburg Genel Kurulu'nda gösterdikleri misafirperverlik için ve Yönetim Kurulu'nun tüm üyelerine de çalışmalarını için teşekkür etti.

Katarina Nilsson, Yönetim Kurulu üyeleri adına Başkan'a teşekkür ederek, ACE'ye kendini adamasından duydukları memnuniyetin bir ifadesi olarak bir hediyeye takdim etti.

⁵ ACE'nin 2006 yılı toplantıları Taslak Takvimi : www.mo.org.tr/UIKDocs/acetakvimi2006.pdf

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)
Amerikan Mimarlık Kayıt Kurulları Konseyi (NCARB)
Amerikan Mimarlar Enstitüsü (AIA)
Arasında

Mesleki Yeterliliklerin Karşılıklı Tanınması İçin Anlaşma

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

ACE ile Amerikan Mimarlar Enstitüsü (AIA) ve Amerikan Mimarlık Kayıt Kurulları Konseyi (NCARB) arasında ACE'nin Kasım 2005'te Lüksemburg'da düzenlenen Genel Kurul toplantısı sırasında imzalanan anlaşma, henüz yasal bağlayıcılığa sahip olmamasına rağmen, gelecekte hükümetlerarası imzalanacak bir anlaşmaya altlık sağlama amacını taşıyor. Ayrıca anlaşma metninde belirtildiği üzere, sözkonusu şartlar ACE'nin şimdiki üyeleri kadar gelecekteki üyelerini de, yani Türkiye'yi de kapsamına alıyor. ACE, ilk karşılıklı tanıma anlaşmasını 2001 yılında Meksika'yla gerçekleştirmişti. 2006 yılı başlarında ise Kanada ile benzeri bir anlaşmaya varılması bekleniyor.

Anlaşmanın orijinal metnine ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/mutualrecognition.pdf>

Metne Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/karsiliklitanima.pdf>

ÖNSÖZ

Aşağıdaki anlaşma, ABD ve AB'nin mimarlık mesleğini temsil eden kuruluşları arasında 2001-2005 yılları süresince mesleki düzeyde yürütülen müzakerelerin sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu anlaşma, gelecekte ABD ve AB arasında, mimarlık hizmetlerinin sunulmasında eğitimle ilgili ve mesleki yeterliklerin tanınması hakkında yasal bağlayıcılığa sahip bir Karşılıklı Tanıma Anlaşması'na varılması için başlangıç niteliğinde, fakat çok gerekli bir adımdır. ABD ve AB'deki mesleklerin gelecekteki herhangi bağlayıcı bir Karşılıklı Tanıma Anlaşması'nda yer almasını istedikleri yapının ve gerekli koşulların genel hatlarını çizmektedir.

Bu müzakerelerin tarafları, ABD için, bundan sonra sırasıyla NCARB ve AIA olarak ifade edilecek Amerikan Mimarlık Kayıt Kurulları Konseyi ve Amerikan Mimarlar Enstitüsü ve AB için, bundan sonra ACE olarak ifade edilecek Avrupa Mimarlar Konseyi'dir.

Anlaşma metni, ABD Ticari Temsilciliği ve AB Komisyonu'nu arasında 2001 yılında yapılan ve bu an-

laşmanın taraflarının da bulunduğu bir resmî toplantı sonrasında başlatılan yoğun diyalog süresince üzerinde karara varılan ilkeleri tam anlamıyla yansıtmaktadır. Bu resmî toplantıyı, anlaşmanın tarafları arasında çok sayıda karşılıklı fikir alışverişi ve yüz yüze tartışma izlemiştir. Bunlardan en önemli ikisi, Brüksel ve Washington'da sırasıyla Şubat 2003 ve Kasım 2003'te gerçekleştirilen düzenli müzakere toplantılarıdır.

Yasal bağlayıcılığı bulunmayan bu anlaşma metni, mimarlık hizmetlerinin sunulmasında eğitimle ilgili ve mesleki yeterliklerin tanınması için iki siyasî ve ekonomik oluşum arasında gelecekte imzalanacak, yasal bağlayıcılığı olan etkili bir Karşılıklı Tanıma Anlaşması için en uygun koşulları, mimarlık mesleğinin bakış açısından belirlemek hedefine ulaşma yolunda tarafların harcadığı büyük çabaların sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Anlaşmanın tarafları, 7 Temmuz 2005'te yaptıkları bir toplantıda metni mevcut haliyle ilgili ve yetkili ABD ve AB kuruluşlarına, mümkün olan en kısa za-

man diliminde incelemeleri ve resmî siyasi düzeyde gerekli eylemleri yerine getirmeleri amacıyla sunmaya karar vermişlerdir.

A. ANLAŞMANIN BİÇİMİ VE İÇERİĞİ

1. Katılımcılar

1.1 Anlaşmanın tarafları şunlardır:

- Amerika Birleşik Devletleri için, Amerikan Mimarlık Kayıt Kurulları Konseyi (NCARB) ve Amerikan Mimarlar Enstitüsü (AIA)
- Avrupa Birliği için, Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) (şimdiki ve gelecekteki üyeleri)

1.2 Taraflar dışındaki yetkili kurumlar şunlardır:

ABD için:

- Mimarlara lisans verme konusunda yasal sorumluluğu olan, 55 adet Eyalet ve Bölgesel Mimarlık Kayıt Kurulu;
- ABD Ticari Temsilciliği

AB için:

- Mimarların kayıt / lisansını düzenleyen 21 AB hükümeti;
- Avrupa'nın yasal düzenlemelerini izlemesi gereken 4 AB hükümeti;
- Kayıt işlevini üstlenen ulusal (ve bölgesel) meslek kuruluşları (Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Litvanya, Lüksemburg, Polonya, Portekiz, Slovenya, Slovakya, İspanya);
- Ulusal kayıt kuruluşları (Finlandiya, Malta, Hollanda, İngiltere);
- Kayıt kuruluşuna sahip olmayan ülkelerdeki ilgili kurumlar (Kıbrıs, Danimarka, Estonya, İrlanda, Letonya, İsveç);
- Üye Devletler tarafından yetkili kılınan AB Komisyonu (133 Komite)

1.3 Tarafların statüsü ve yetkinlik alanları:

NCARB, ABD'deki tüm eyalet ve bölgesel mimarlık kayıt kurullarının federasyonu olarak görev yapan bir hükümet dışı kurumdur. Bu kurullar NCARB'ın kuralları ve politikalarını belirler ve yöneticilerini seçerler. NCARB, üye kurullarıyla beraber çalışarak, nitelikli mimarların sertifikalandırılması için ulusal standartları oluşturur. Bu standartlar tüm eyalet kurulları tarafından tanınır ve böylece NCARB sertifikasına sahip mimarlar herhangi başka bir sınav veya yeterlik kanıtı sunmalarına gerek kalmaksızın kaydedilirler.

AIA, ABD'li mimarların, lisanslı mimarları temsil eden meslek kuruluşudur. Üyeleri, ABD içinde mi-

marlık uygulaması yapma lisansına sahiptir.

ACE, Avrupa Birliği'nde mimarlık mesleğini temsil eden bir sivil toplum kuruluşudur. Üyeleri, tüm AB Üye Ülkeleri'nin yanı sıra Norveç, İsviçre ve AB aday ülkelerden (Bulgaristan, Macaristan, Romanya ve Türkiye) ulusal kayıt ve mimarlık meslek kuruluşlarından oluşmaktadır.

2. Anlaşmanın Amacı

Bu anlaşma, her iki siyasi ve ekonomik oluşum arasında hizmet sunulması sırasında yeterliklerin taşınmasını kolaylaştırmak amacıyla yeterliklerin karşılıklı tanınmasına ilişkin ölçütler, prosedürler ve önlemler getirmektedir.

Bu anlaşma:

- Aralarında uzmanlık, bağımsızlık, sorumluluk ve dürüstlük gibi niteliklerin de bulunduğu, karşılıklı olarak kabul edilebilir uygulama ve profesyonellik standartlarını oluşturmakta,
- Mimarlar için gelecekte oluşturulacak uluslararası tanıma anlaşmaları için bir model geliştirmekte,
- Performansın düzgün bir şekilde izlenmesi, akademik standartların ve sürekli mesleki gelişim (SMG) sistemlerinin denetimi de dahil olmak üzere uygulamanın kolaylaştırılması ve anlaşmazlıkların çözümü için bir yönetim sistemi kurmaktadır.

Bunun ötesinde, müzakerelerden aşağıdaki daha geniş hedefler ve istekleri de çıkartmıştır:

2.1 Kalitenin artırılması:

- Mimarlık eğitimi ve uygulamasında daha yüksek ortak standartlar geliştirmek;
- Mimarlık hizmetlerinin sunulmasında daha yüksek kalite sağlamak;
- Tüketicinin korunmasını sağlamak ve toplumun, mimarlığın, çevrenin, sürdürülebilirliğin, kültürün ve kamusal sağlık, güvenlik ve refahın çıkarlarını korumak;
- Yeterliklerin eşdeğerliğinin tanınması konusunda standartlar belirlemek;
- Niteliksiz kişilerin uygulamaya zarar vermesini engellemek.

2.2 Ticari olanaklar:

- Mimarların her iki tarafın idari bölgesindeki ilgili kayıt kuruluşu tarafından tanınmasını kolaylaştırmak;
- Mimarlar için iş olanaklarını artırmak;
- Gelecek için çalışma koşullarını kurmak;
- İşverenin çeşitli hizmet sunucuları arasından

seçim yapma şansını artırmak;

- Birbirinin idari bölgesinde çalışan mimarları belirlemek.

3. Referans Çerçevesi

3.1 Profesyonellik İlkeleri

AB ve ABD'deki mimarlık mesleği üyeleri profesyonellik, dürüstlük ve yetkinlik standartlarına kendilerini adanmış bir şekilde, yapılı çevrelerinin sürdürülebilir gelişimi ile toplumları ve kültürlerinin refahı için gerekli, kendine özgü beceri ve yeteneklerini sunmaktadırlar. Profesyonellik ilkeleri yasalarda olduğu kadar etik davranış kuralları ve mesleki davranış düzenleyen diğer kodlarda belirlenmiştir.

3.1.1 Uzmanlık: Mimarlar lisans ve lisansüstü eğitimleri ve deneyim yoluyla gelişen bilgi, beceri ve kuramsal altyapıya sahiptirler. Mimarlık eğitimi, stajı ve sınavının oluşturduğu süreç, bir mimar mesleki hizmet sunmak üzere görevlendirildiğinde, o mimarın sözkonusu hizmetleri yetkin bir şekilde gerçekleştirebilmek için gerekli standartları karşıladığını topluma garanti edecek şekilde yapılandırılmıştır. Bunun ötesinde, çoğu mimarlık meslek kuruluşu üyeleri mimarlık sanatı ve bilimine ilişkin bilgilerini korumak ve geliştirmek, mimarlıktaki kazanımlara saygı göstermek ve mimarlığın gelişimine katkıda bulunmaktan sorumludurlar.

3.1.2 Bağımsızlık: Mimarlar işverenler ve/veya kullanıcılara nesnel uzman önerisi sağlamalıdır. Mimarlar, mimarlık sanatı ve bilimiyle uğraşırken bilgiye dayanan ve tarafsız mesleki değerlendirmeleri bütün diğer amaçların üstünde tutma konusundaki ideali sürdürmekle yükümlüdürler. Mimarlar mesleki etkinliklerini düzenleyen yasaların içerik ve özlerine uymalı ve mesleki etkinliklerinin toplumsal ve çevresel etkilerini dikkate almalıdırlar.

3.1.3 Dürüstlük: Mimarlar, işverenleri ve toplum adına gerçekleştirdikleri işlere özverili bir şekilde kendilerini adanmışlardır. Meslek mensupları, işverenlerine ve topluma yetkin ve profesyonel bir şekilde hizmet vermek ve onlar adına önyargısız ve tarafsız değerlendirme yapmakla yükümlüdürler.

3.1.4 Sorumluluk: Mimarlar, işverenlerine bağımsız ve gerekirse eleştirel öneri sağlamaları ve yaptıkları işlerin toplum ve çevre üzerindeki etkileri konusundaki sorumluluklarının farkında olmalıdırlar. Mimarlar, beraber çalıştıkları uzmanlar de dahil olmak üzere, ancak hakkında yeterli eğitim, yetiştirme ve/veya deneyime sahip oldukları mesleki hizmetleri üstlenmeyi kabul etmelidirler.

3.1.5 Mesleği Uygulama Kapsamı: Farklı yönetim bölgelerindeki yasalar o bölgelerdeki mimarlık uygulamalarını düzenler. Belirli bir yönetim bölgesinde kayıtlı olan bir mimar, mesleği uygulama yetkisinin bulunduğu her bölgede yürürlükte olan yasalar ve kurallara uymak zorundadır. Bu anlaşma kapsamında kendi ülkelerinin dışındaki başka ülkelerde mesleklerini uygulayacak olan mimarlar, yerel mimarların uygulamasına izin verilen hizmetleri vermekle sınırlandırılacak ve kendi ülkesindeki hizmet kapsamının ev sahibi ülkede izin verilen kapsamından daha kısıtlı olması halinde, ancak kendi ülkesindeki bu alışlagelmiş hizmetleri verebilecektir.

Bu Karşılıklı Tanıma Anlaşması, AB Üye Ülkelerinde ve ABD'de mimarların temel mesleki yükümlülüklerini yerine getirebilmelerini sağlayacak, en yüksek standarttaki mimarlık eğitimi ve meslek pratiğini benimsemektedir. Bu standartlar farklı ulusal, eğitim geleneklerini kapsamakta ve böylece eşdeğerlik için değişken faktörleri dikkate almaktadır.

3.2 Kapsanan Meslekler (Hizmetler)

Genellikle yasayla korunan "mimar" unvanı, mesleki ve akademik olarak yeterli kazanmış ve çoğunlukla belirli bir yönetim bölgesinde mimarlık uygulaması yapmak için kayıt/lisans/sertifika koşulunu sağlamış olan, bunun yanı sıra, toplumun yaşam çevresinde mekânsal, biçimsel ve tarihsel bağlam aracılığıyla adil ve sürdürülebilir bir gelişimi, refahı ve kültürel ifadeyi korumakla yükümlü kişiyi ifade etmek için kullanılmaktadır.

4. Karşılıklı Tanıma

Karşılıklı tanıma, aşağıdaki koşulları sağlayan AB ve ABD vatandaşı mimarların her birinin bölgesinde tanınması anlamına gelmektedir.

4.1 Minimum Eğitim Düzeyi ve Eşdeğerlik Koşulları

AB ve ABD vatandaşı mimarlar, en az 7 yılı sertifikalı, kayıtlı veya lisanslı olarak mesleği uygulamaya tam yetkili olacak şekilde, 14 yıldan az olmayan bir formel eğitim, kayıt/lisans ve uygulama dönemini tamamladığını gösterecektir.

Karşılıklı Tanıma Anlaşması farklı yönetim bölgeleri arasındaki farklılıkları dikkate alacak, fakat aynı zamanda mümkün olan en yüksek mesleki standartları gözetecektir.

4.1.1 AB'li Mimar

AB'li mimarlar:

- 2005/36/EC no.lu AB Konseyi Direktifi'nin ilgili bölümlerinde belirtilen koşulları sağlayacaktır.
- Herhangi bir yönetim bölgesinin gerektirdiği

kayıt/lisans koşullarına uyacaktır.

4.1.2 ABD'li Mimar

ABD'li mimarlar:

- Kayıt/lisansın yapılacağı tarihteki bölgesel eğitim, staj ve sınav (Mimar Kayıt Sınavı ve benzeri) koşulları yerine getirecektir.
- Herhangi bir yönetim bölgesinin gerektirdiği kayıt/lisans koşullarına uyacaktır.

4.2 Kayıt

(Ev Sahibi Ülkenin Lisans/Kayıt Mekanizması)

Mesleki deneyimin sertifikalandırılması işlemi, ilk eğitimden inşaat yönetimine kadar mimarlığın kapsamlı bir şekilde uygulanmasına ilişkin sorumluluğu içermektedir. Sertifikalandırma işlemi, başvuruda bulunan kişinin mimarlığı uygulamakta bulunduğunu, dolayısıyla da SMG ve Mesleki Sorumluluk Sığortası gibi koşulları yerine getirdiğini ve mesleki davranışa ilişkin herhangi bir yaptırım bulunmadığını onaylayan bir mektup şeklinde olmalıdır.

4.3 Diğer Önlemler

Yukarıdaki kriterleri sağlamayan ve bu nedenle karşılıklı tanıma kapsamından yararlanamayacak başvuru sahiplerinin durumu Ortak Yönetişim Komitesi tarafından görüşülerek, tanınmanın gerçekleşmesi için ek koşulların ne olacağı ve bunların yerine nasıl yerine getirileceği belirlenir.

B. ANLAŞMANIN UYGULANMASI İÇİN MEKANİZMALAR

1. Denetim ve Uygulama Kuralları ve Prosedürleri

1.1 Ortak Denetim Komitesi

(Joint Governance Committee-JGC)

Ortak Denetim Komitesi, bu anlaşmadaki kurallar ve hükümlerle bağlanmayı kabul etmiş olan tüm tarafların performanslarını izlemek, bu anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak ve bu kapsamda ortaya çıkabilecek tüm sorunları veya anlaşmazlıkların düzenli bir şekilde ve bu anlaşmanın amaçlarına uygun olarak çözümlenmesini sağlamak amacıyla kurulacaktır.

Komite, ABD ve AB'den dörder üyeden oluşacaktır. Taraflar, bu üyelerin seçiminde yasal, mesleki ve kamusal/tüketici çıkar gruplarını dikkate alacaklardır.

2. Diyalog ve İdari İşbirliği İçin Mekanizmalar

Ortak Denetim Komitesi, aşağıdaki mekanizma ve prosedürleri yürürlüğe sokacaktır:

2.1 Bu anlaşmanın hükümlerinin uygulanması, değerlendirilmesi ve denetlenmesi için gerekli **Kurallar**

ve Prosedürler. Komite üyeleri düzenli olarak birbirleriyle iletişimde bulunacaklar ve anlaşmanın uygulanması ve etkinliğini gözden geçirmek üzere her iki yılda en az bir toplantı yapacaklardır.

2.2 Anlaşmaya taraf olan tüm yönetim bölgelerinde, mimarların bu belge kapsamındaki olanaklar, kayıt/lisans koşulları ve yaptırımlar hakkında bilgi alabilecekleri bir **Bilgi Kaynağı.**

2.3 Anlaşmaya katılan yönetim bölgelerindeki mimarların, mesleklerini uluslararası ortamda uygulayabilmek üzere sahip oldukları lisans veya yaptırıkları kayıt (veya kayıt kurumunun olmadığı durumda eşdeğer bir sertifikaya) sonucunda sahip oldukları haklar ve yerine getirmeleri gereken zorunlulukları anlayabilecekleri bir **İletişim Mekanizması.**

2.4 Anlaşmanın uygulanması sırasındaki **Anlaşmazlıkların Çözülmesi** için bir mekanizma.

2.5 Başvuru sahipleri için bir **İtiraz Prosedürü**

2.6 Aşağıdaki konuları içeren bir **Başvuru Prosedürü:**

2.6.1 Tüm taraflarda birer bilgi irtibat noktası:
ABD için: NCARB; AB için: ACE

2.6.2 Başvuruların Değerlendirilmesi İçin Prosedürlerin Süresi: Başvurular, mantıklı bir başvuru tamamlanma süresi içinde değerlendirilmelidir.

2.6.3 Dokümantasyon: Başvuru sahibinin kayıt/lisans durumu yerel yönetim bölgesi tarafından, Ortak Denetim Komitesi'nin zaman zaman belirleyeceği ortak bir formatta sertifikalandırılacaktır. Dokümantasyon, tüm başvurular için ortak bir format ve içerikte, İngilizce ve ev sahibi ülkenin dilinde yapılacaktır. Başvurular elektronik olarak teslim edilebilecektir.

3. Prosedürlerin Kolaylaştırılması İçin Taahhütler / Şeffaflık

Taraflar, yukarıda B.2.2'de tariflenen bilgi kaynakları aracılığıyla, yetkili kurumların (mimarlar lisans verilmesinden sorumlu hükümet veya hükümet dışı kurumlar) isimlerini ve adreslerini ilan edeceklerdir.

4. Yeterlikler Dışındaki Lisans Koşulları / Prosedürleri

4.1 İş Kurma / Yerleşme Koşulları

Kalıcı iş kurma veya ikamet şartı konulmayacaktır.

4.2 Lisan Koşulları

Herhangi bir dil koşulu getirilmeyecektir.

4.3 İyi Davranış/Hal Kanıtları

Kayıt için başvuruda bulunanların, iyi davranış/hal kanıtlarını sunmaları gerekmektedir. (Karşılaştırınız: B.2.6.3)

4.4 Mesleki Sorumluluk Sigortası

Başvuru sahipleri, ev sahibi ülkedeki hizmet süresini ve gerekirse mimarın kendi ülkesine dönmesinden sonraki kritik süreyi kapsayacak, makul bir süre için (örneğin 3 ay) geçerli bir Mesleki Sorumluluk Sigortası'na sahip olduklarını kanıtlayacaklardır.

4.5 Ticari İsimlerin ve Firma İsimlerinin Kullanımı

Başvuru sahipleri, ticari isimler ve firma isimlerine ilişkin yerel koşullardan haberdar olmalıdırlar.

4.6 Ev Sahibinin Etik Kurallarına Uyum

Başvuru sahipleri, yerel yasalar, davranış kuralları ve etik kodlara uyum sağlamalıdırlar.

5. Taahhütler / Şeffaflık Önlemleri

5.1 İlgili Yasalar ve Yönetmelikler

Başka bir yönetim bölgesinde kayıt için başvuru yapanlar, o bölgenin yasaları ve yönetmeliklerine uyum sağlama konusunda tam sorumludurlar.

5.2 Yetkinliğin Sürekli Doğrulanması

Önceden belirlenmiş yıllık bir Sürekli Mesleki Gelişim katılım saatinin kayıt için bir koşul olarak getirildiği durumlarda, başvuru sahipleri gerektiği biçimde ve zamanda bu koşulu sağladıklarını göstereceklerdir.

5.3 Kaydın Silinmesine İlişkin Ölçütler ve Prosedürler

Belirli bir yönetim bölgesindeki kayda girme ve kayıttan silinme koşulları kamuya açık olarak ilan edilmelidir.

5.4 Uyruk / İkamet Hakkındaki Yönetmelikler

Bu anlaşmanın hükümleri, her iki tarafın temsil ettiği ülkelerin vatandaşlarını bağlayacaktır. Tarafların temsil ettiği kayıt kuruluşları başvuru sahiplerine ikamet koşulu getirmeyeceklerdir.

6. Anlaşmanın Yenilenmesi

Anlaşma her üç yılda bir Ortak Denetim Komitesi tarafından gözden geçirilecektir.

7. Anlaşma Bitiminin İlanı

Taraflardan birinin bu anlaşmayı bitirmek istemesi halinde, diğer tarafı 12 ay önceden yazılı olarak bilgilendirmesi gerekir.

Avrupa Birliği adına

Marie-Hélène Lucas, Başkan
Avrupa Mimarlar Konseyi

Amerika Birleşik Devletleri adına

Katherine Lee Schwennsen, FAIA, Birinci Başkan Yardımcısı
Amerikan Mimarlar Enstitüsü

H. Carleton Godsey, FAIA, Başkan
Mimarlık Kayıt Kurulları Ulusal Konseyi

Robert E. Luke, AIA, Birinci Başkan Yardımcısı
Mimarlık Kayıt Kurulları Ulusal Konseyi

Fiyat Kırmaya Karşı Karar

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Mimarlık hizmetlerinde Fiyat Kırmaya Karşı Karar, ACE'nin son dönemde yoğunlaştırdığı meslek etiği konusundaki çalışmalarının bir ürünüdür. ACE Genel Kurulu'nun 18 Kasım 2005 tarihli oturumunda oybirliğiyle kabul edilen bu metne, ertesini günkü oturumda kabul edilen Avrupa'da Mimarlık Hizmeti Sunucuları İçin Etik Kurallar (Deontolojik Kod) ile beraber baktığımızda, bir mimarlık hizmetinin maliyetinin optimum seviyenin altına çekilmesinin, yapılı çevrenin ve dolayısıyla da vatandaşların günlük yaşamının kalitesine olumsuz etkisi olan bir uygulama olarak ele alındığını görebiliriz. Her iki metinde de, mimarlık hizmeti sunucularının, şartnamesinde ve yapılacak sözleşme örneğinde sağlanacak iş veya hizmetin kalite değerlendirmesinin veya seçilecek hizmet sunucunun mesleki nitelik değerlendirmesinin ön planda olmadığı tasarım yarışmalarına katılmamaları veya bu tür ihalelere teklif veya öneri vermemeleri tavsiye edilmektedir. Karar metni, buna ek olarak, AB üyesi ülkeleri ve ACE üyesi meslek kuruluşlarını da bu uygulamaya karşı düzenlemeler yapmaya çağmaktadır.

Karar metnine Türkçe olarak dijital ortamda ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/fiyatkirma.pdf>

Kararın İngilizce orijinal metni için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/pricedumping.pdf>

ACE Etik Kuralları'na Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/avrupaetik.pdf>

Metnin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/euroethics.pdf>

Avrupa Mimarlar Konseyi,

AB'nin 25 üye ülkesi ve aday ülkelerinin çoğunun yanı sıra Norveç ve İsviçre'nin ulusal kayıt ve mimarlık mesleği örgütlerini temsil eden örgüt olarak;

450.000 Avrupalı mimarı temsilen;

Mimarın yapılı çevrenin kalitesi üzerindeki sorumluluğunu dikkate alarak;

"Fiyat kırma" (price dumping) uygulamasının mimarlık hizmetleri ve dolayısıyla da yapılı çevre kalitesi üzerindeki olumsuz etkisinden hareketle;

Avrupa Konseyi'nin 12 Şubat 2001 tarihli (2001/C73/04) olarak yayımladığı ve Avrupa'da mimarlığın kalitesinin desteklenmesi hakkındaki kararın önemini hatırlatarak;

Planlama ve inşaat kalitesinin sürdürülebilir ve kültürel gelişim üzerindeki etkisinin AB vatandaşlarının yaşam kalitesi için bir ön koşul olduğu görüşüyle;

Bir yapının çevre üzerindeki etkisinin çok uzun bir süre devam ettiğini ve iyi tasarlanmış bir yapının Kyoto Sözleşmesi'nde belirtilen hedeflerin gerçekleştirilmesinde önemli rol

oynayacağını dikkate alarak;

Bir yapının işverenler ve son kullanıcılar için, sadece yapının sağlamlığı değil aynı zamanda yangın, hırsızlık, vandalizm ve hatta teröre karşı korunma anlamında, gerekli güvenliği sağlaması gerektiğini göz önüne alarak;

Mimarın, işveren ve toplumun ihtiyaçlarına uygun bir yapı tasarlayabilecek en uygun kişi olduğunu dikkate alarak;

Optimum bir kavramsal çerçeve ve mimari çözümlerle, yapıların inşası ve bakımında aynı zamanda yaşam çevresi ve kültürel mirasın kalitesine ciddi anlamda bir katma değer de sağlayarak, önemli ölçüde ekonomik avantaj (tasarruf) sağlanabileceği düşüncesinden hareketle;

Bir yapının ömrü süresince işveren ve topluma getireceği toplam maliyetin içinde, mimarın hizmetlerini kapsayan kısmın sadece kü-

çük bir bölüm oluşturduğunu göz önüne alarak;

İşverenlerin ve son kullanıcıların mimarlık hizmetleri kullandıklarında nitelikli bir sonuçla karşılaşacaklarından emin olmalarını sağlamak amacıyla;

AB üyesi ülkeleri, hizmet temini sözleşmelerine ilişkin kararların fiyat yerine niteliğe dayalı ölçütler üzerine kurulması için gerekli yasal düzenlemeleri yaparak, mimarlık hizmetleri sektöründe “fiyat kırma”ya karşı mücadele etmeye davet etmekte;

ACE üyesi meslek kuruluşlarını, mimarların “fiyat kırma” uygulamalarını önlemek için ellerindeki tüm yasal olanakları kullanmaya çağırmakta;

Mimarları, öncelikli seçim ölçütleri arasında mesleki yetkinlik ile yapılacak iş ve önerilen hizmetin kalitesinin bulunmadığı mimarlık hizmeti sözleşmelerine katılmamaları için uyarmaktadır.

Avrupa’da Sürdürülebilir Topluluklar Üzerine Bristol Mutabakatı

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

AB İngiltere Dönem Başkanlığı’nın 6-7 Aralık 2005 tarihlerinde İngiltere’nin Bristol kentinde düzenlediği AB bakanları düzeyindeki toplantıda, Sürdürülebilir Topluluklar Üzerine Bristol Mutabakatı kabul edildi. Mutabakat metni, Avrupa’daki farklı ölçekteki toplulukların sürdürülebilir olabilmesi için gerekli koşulları belirliyor ve iyi uygulamaların paylaşılmasını amaçlıyor. İngiltere Başbakan Yardımcısı John Prescott Mutabakat’ın “tüm Avrupa vatandaşları için daha iyi mekânlara ulaşmakla ilgili” olduğunu belirtiyor. Yapılı çevre ve dolayısıyla da mimarlıkla doğrudan ilgili olan Mutabakat’ta sürdürülebilir toplulukları oluşturan temel özellikler kısaca, “Aktiflik, Kapsayıcılık, Güvenlik”, “İyi İdare”, “İyi Ulaşım”, “İyi Hizmet”, “Çevreye Duyarlılık”, “İyi Gelişim”, “İyi Tasarım ve İnşaat” ve “Herkes İçin Eşitlik” olarak açıklanıyor. Burada özet olarak verilen Mutabakat metni ve eklerinin yanı sıra, orijinal metin Bristol’daki AB Bakanları toplantısında çıkan sonuçları daha geniş bir şekilde ele alıyor.

Mutabakat metninin Türkçe özetine dijital ortamda ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/bristolmutabakati.pdf>

Metnin İngilizce orijinal tam metnine ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/bristolaccord.pdf>

BRİSTOL MUTABAKATI

I. BÖLÜM:

SÜRDÜRÜLEBİLİR TOPLULUĞUN ÖZELLİKLERİ

Tanım: Sürdürülebilir topluluklar, insanların bugün ve gelecekte yaşamak ve çalışmak istedikleri yerlerdir.

Mevcut ve gelecekteki kullanıcıların çeşitli ihtiyaçlarını karşılarlar, çevreye karşı duyarlıdırlar ve yüksek yaşam kalitesine katkıda bulunurlar. Güvenli ve kapsayıcı, iyi bir şekilde planlanmış, inşa edilmiş ve yönetilen, herkes için eşit olanak ve hizmet sağlayan yerlerdir.

Avrupa’da sürdürülebilir toplulukların gerçek anlamda yaratılabilmesi için bazı ön koşullar bulunmaktadır:

i. **Ekonomik büyüme** temel bir öneme sahiptir. Ekonomik büyüme olmadan, AB Üye Devletleri’nin sürdürülebilir toplulukların yaratılması ve bakımına yatırım yapmaları mümkün olmayacaktır.

ii. Sürdürülebilir toplulukların bütünleştirilmesi yaklaşımı doğrudan Avrupa’nın kendine özgü **toplumsal bütünleşme ve toplumsal eşitlik** geleneğinden ortaya çıkmaktadır.

iii. Başarıya ulaşmada en temel unsur, **kentlerin oynadığı rollerdir**. Güçlü kültürel kimliğe sahip, başarılı kentler sınırları dışında da -bölgesel, ulusal ve hatta uluslararası ölçekte- sürdürülebilir topluluklar oluşmasını sağlarlar. Lizbon hedeflerine ulaşmak için, Avrupa kentlerinin uluslararası çapta bir üstünlüğe erişmeleri ve böylece bilgi ekonomisinin gelişimine katkıda bulunmaları gerekmektedir.

iv. Sürdürülebilir topluluklar, mahalleleri de kapsayacak şekilde tüm ölçeklerdeki **toplumsal ayrışma sorununa cevap veren** topluluklardır.

v. Sürdürülebilir topluluklar aynı zamanda **sürdürülebilir kalkınma** ilkelerini de gerçekleştirirler.¹ Toplumsal, ekonomik ve çevresel sorunları dengeleyerek ve bir bütün halinde ele alarak, mevcut ve gelecekteki nesillerin ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflerler.

vi. Sürdürülebilir topluluklar farklı mekânsal ölçeklerde var olabilirler: Mahalli, yerel, kentsel, bölgesel.

Sürdürülebilir topluluklar, yerel koşullarının bir yansıması olarak çeşitlilik gösterirler. Her birinin uyması gereken standart bir kalıp yoktur. Fakat yine de aşağıdaki özellikleri taşımaları gerekir:

- 1. Aktiflik, Kapsayıcılık, Güvenlik** – Güçlü bir yerel kültür ve diğer ortak topluluk etkinlikleriyle ortaya çıkan eşitlik, hoşgörü ve bağlılık.
- 2. İyi İdare** – Etkin ve kapsayıcı katılım, temsil ve liderlik.
- 3. İyi Ulaşım** – İnsanları işlerine, okullarına, sağlık hizmetleri ve diğer hizmetlere bağlayacak iyi ulaşım hizmetleri.
- 4. İyi Hizmet** – İnsanların ihtiyaçlarına uygun ve herkes tarafından erişilebilecek kamusal, özel, topluluğa ilişkin ve gönüllü hizmetler.
- 5. Çevreye Duyarlılık** – İnsanların yaşaması için, çevreye saygılı olarak gerçekleştirilen yerler.
- 6. İyi Gelişim** – Büyüyen, çeşitli ve yenilikçi yerel ekonomi.
- 7. İyi Tasarım ve İnşaat** – Kaliteli bir yapı ve doğal çevre.
- 8. Herkes İçin Eşitlik** – Bugün ve gelecekteki tüm toplulukları içeren bir anlayış.

Bu sekiz özelliğin tam açıklamasını görmek için Ek 1'e bakınız.

II. BÖLÜM: İYİ UYGULAMA ÖRNEKLERİNİN DERLENMESİ İÇİN ANLAŞMA

Örnek Uygulamalar İçin Koşullar

Örnek uygulamaların şu özellikleri sergilemeleri beklenmektedir:

- i. Belirli bir yerin karşı karşıya kaldığı toplumsal, ekonomik, demografik ve çevresel zorluklar ve fırsatlar.
- ii. Bölgesel gelişim, sürdürülebilir topluluk bileşenleri ve bütünleşme süreçlerine ilişkin bütüncül bir yaklaşım.

iii. Kentsel, kırsal ve bölgesel boyutları kalkınma stratejilerine katma çabaları.

iv. Yerel liderlik ve hizmetlerin sürdürülebilir toplulukları destekleme konusundaki rolü.

v. Yetenekler ve yatırım olanakları (uygun olduğu durumlarda).

vi. Her konum kendine özgü olarak değerlendirildiğinde, başarılı sonuçlar ve kazanımlar.

vii. Hükümetin ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde oynadığı ve ayrıca AB'nin yerine getirdiği olumlu roller.

Bütün örnek uygulamalar Avrupa Kentsel Bilgi Ağı (European Urban Knowledge Network-EUKN) tarafından kararlaştırılan modele uygun olarak hazırlanmalıdır. İngiltere Dönem Başkanlığı tarafından sunulan sekiz örnek uygulama Ek 1'de listelenmiştir ve ayrıca bu örneklerle EUKN web sitesinden de ulaşılabilecektir.

EK 1 SÜRDÜRÜLEBİLİR TOPLULUĞUN YEDİ ÖZELLİĞİ

1. Aktiflik, Kapsayıcılık, Güvenlik – Güçlü bir yerel kültür ve diğer ortak topluluk etkinlikleriyle ortaya çıkan eşitlik, hoşgörü ve bağlılık.

Sürdürülebilir topluluklar aşağıdakileri sağlar:

- Topluluk, kültürel kimlik ve aidiyet duygusu;
- Hoşgörü, saygı ve farklı kültür, altyapı ve inançlardan gelen insanlarla biraradalık;
- Mahallelerde dostça, ortak ve yardımsever davranışlar;
- Çocuklar ve gençler de dahil olmak üzere herkes için kültür, eğlence, toplanma, spor etkinlikleri ve benzeri diğer etkinlikler;
- Açıkça hissedilir, etkin ve topluluk dostu politikalar yoluyla sağlanan düşük suç, uyuşturucu ve antisosyal davranış düzeyi;
- Toplumsal bütünleşme, fırsat eşitliği ve herkes için iyi yaşam şansı.

2. İyi İdare – Etkin ve kapsayıcı katılım, temsil ve liderlik.

Sürdürülebilir topluluklar şu olanaklara sahiptir:

- Hem stratejik ve ileri görüşlü bir liderlik getiren hem de bireylerin ve örgütlerin kapsayıcı, aktif ve etkin katılımını sağlayan, temsil yetiçi ve sorumlu yönetim sistemleri;
- Topluluk içindeki kişilerle, onların beceri, bilgi ve güvenlerini geliştirecek mekanizmaları da kucaklayacak şekilde, mahalle düzeyinde etkin iletişim;
- Model oluşturacak güçlü, bilgili ve etkin ortaklık-

¹ Sürdürülebilir Topluluklar yaklaşımı Aalborg Şartı, Gündem 21 ve Avrupa Komisyonu'nun Kentsel Çevreye Doğru Bir Tematik Strateji Ara Önerisi (COM2004-60) gibi şimdiye kadar ortaya konmuş bir dizi AB inisiyatifi üzerine kurulmaktadır.

lar (örneğin hükümet, ticaret ve topluluk düzeylerinde);

- Güçlü, kapsayıcı, ortaklaşa ve gönüllü bir idare şekli;
- Kamusal değerler, sorumluluklar ve onur duygusu.

3. İyi Ulaşım – İnsanları işlerine, okullarına, sağlık hizmetleri ve diğer hizmetlere sağlayacak iyi ulaşım hizmetleri.

Sürdürülebilir topluluklar şunları sunar:

- Toplu taşıma araçları da dahil olmak üzere, insanların topluluklar içinde ve arasında kolayca yolculuk edebilmelerini sağlayacak ve araba bağımlılığını azaltacak ulaşım hizmetleri;
- Yerleşim alanlarında güvenli bir şekilde yürüyüş ve bisiklet sürmeyi teşvik edecek hizmetler;
- Trafik taleplerini karşılamak üzere yapılan yerel planlara uygun ve yeterli düzeyde, yerleşim bölgesi park hizmetleri;
- Geniş bir kesime açık ve etkin telekomünikasyon ve internet erişimi;
- Yerel, ulusal ve uluslararası iletişim ağlarına iyi bir şekilde erişim.

4. İyi Hizmet – İnsanların ihtiyaçlarına uygun ve herkes tarafından erişilebilecek kamusal, özel, topluluk düzeyinde ve gönüllü hizmetler.

Sürdürülebilir topluluklarda şu olanaklar bulunur:

- İyi işleyen yerel okullar, daha ileri ve yüksek eğitim kurumları ve yaşam boyu öğrenim için diğer olanaklar;
- Yüksek kalitede ve diğer ilgili hizmetlerle bütünleştirilmiş olan yerel sağlık tesisleri ve sosyal hizmetler;
- Aileler ve çocuklar için (küçük çocukların bakımını da içerecek şekilde) yüksek nitelikli hizmetler;
- Tüm topluluk tarafından ulaşılabilir ve satın alınabilir, kamusal nitelikte, topluluk düzeyinde, gönüllü ve özel hizmetler (örneğin perakende, taze besin, ticari, kamusal hizmetler, bilgi ve danışmanlık);
- Uzun vadeli ve kendi yakın coğrafi ve çıkar bölgelerinin ötesinde de düşünen ve hareket eden, politika ve uygulamalarının şekillenmesi sürecine kullanıcı ve yerel halkı da katan hizmet sunular.

5. Çevreye Duyarlılık – İnsanların yaşaması için, çevreye saygılı olarak gerçekleştirilen yerler.

Sürdürülebilir topluluklar:

- İnsanların yaşaması için, çevreye saygılı olan ve

kaynakları verimli kullanan yerler sağlar;

- Enerji etkinlik ve yenilenebilir malzemelerin kullanımını da dahil olmak üzere, iklim değişikliğinin en aza indirilmesi için etkin bir şekilde çaba sarfeder;
- Toprak, su ve havadaki kirlenmeyi en aza indirerek çevreyi korur;
- Mevcut modellere uygun olarak, atıkları azaltır ve atık yönetimi yapar;
- Sürdürülebilir üretim ve tüketimi teşvik ederek doğal kaynakları verimli bir şekilde kullanır;
- Biyolojik çeşitliliği korur ve geliştirir (örneğin, vahşi yaşam çevreleri);
- Negatif çevresel etkiyi en aza indiren bir yaşam tarzı getirir ve pozitif etkileri artırır (örneğin yürüyüş ve bisiklet sürme olanağı yaratarak ve gürültü kirliliği ve araba bağımlılığını azaltarak);
- Daha temiz, güvenli ve yeşil yerleşim yerleri oluşturur (örneğin çöpler ve duvar yazılarını azaltarak ve güzel kamusal mekânlar yaratarak).

6. İyi Gelişim – Büyüyen, çeşitli ve yenilikçi yerel ekonomi.

Sürdürülebilir topluluklar şu özellikleri gösterir:

- Geniş bir çeşitliliğe sahip, nitelikli iş ve eğitim olanakları;
- Ekonomik gelişim ve değişimi desteklemek için yeterli miktarda uygun arazi ve yapı;
- Yerel topluluğa yarar sağlayacak, dinamik iş ve ticaret olanakları;
- Daha geniş bir ekonomiyle bağlantı olan güçlü bir ticaret topluluğu;
- Ekonomik açıdan varlığını sürdürebilir ve çekici şehir merkezleri.

7. İyi Tasarım ve İnşaat – Kaliteli bir yapı ve doğal çevre.

Sürdürülebilir topluluklar şunları sunar:

- Yer duygusu – İnsanlara “olumlu” bir his veren ve yerel farklılıklara sahip bir yer;
- Çocuklar ve yaşlılar da dahil olmak üzere herkes hizmet sunan, kullanıcı dostu kamusal ve yeşil mekânlar;
- Dengeli bir konut pazarı içinde, konutlarda yeterli ölçüde sınıflanma, çeşitlilik, satın alınabilirlik ve erişilebilirlik;
- Yapılı çevrede, topluluğun kendine özgü yerel özelliğini tamamlayacak uygun bir boyut, ölçek, yoğunluk, tasarım ve plan (karma kullanım sistemli gelişimi de içermek üzere);
- Olumsuz çevresel etkileri en aza indirgeyen malzemeler kullanarak yapılmış yüksek kalitede, karma kullanımlı, dayanıklı, esnek ve uyarlanabilir yapılar;

- Sağlıklı yaşama destek olacak ve suç oranını azaltarak insanların daha güvenli hissetmelerini sağlayacak şekilde tasarlanan yapılar ve kamusal mekânlar;
- Hem doğal hem de insanların oluşturduğu afetlere karşı iyi hazırlanmış yapılar, tesisler ve hizmetler;
- Toplu taşıma, yürüme veya bisikletle ulaşım mesafesinde erişilebilir olan işler, temel hizmetler ve tesisler.

8. Herkes İçin Eşitlik – Bugün ve gelecekteki tüm toplulukları içeren bir anlayış.

Sürdürülebilir topluluklar:

- Bireylerin hak ve sorumluluklarının farkındadır;
- Diğer komşu yerleşim alanları ve dünyanın diğer bölgelerinde yaşayan diğer kişilerin hak ve isteklerine saygı duyar;
- Şu andaki karar ve eylemlerde gelecek nesillerin ihtiyaçlarını doğrudan dikkate alır.

BRISTOL'DAKİ İNGİLTERE DÖNEM BAŞKANLIĞI TARAFINDAN SUNULAN ÖRNEK UYGULAMALAR, ARALIK 2005

1. Elblag, Polonya
2. Hannover, Almanya
3. Helsinki, Finlandiya
4. Northern Way, İngiltere
5. Rotterdam, Hoogvliet, Hollanda
6. Thames Gateway, İngiltere
7. Valencia, İspanya
8. Viyana – Bratislava – Budapeşte koridoru, Avusturya, Slovenya ve Macaristan.

EK 2

KENTSEL MEVZUAT (URBAN ACQUIS) ROTTERDAM, 2004

Son on yıl boyunca farklı Avrupa ülkelerinin kentsel politika konusundaki deneyimleri, başarılı politikalara altyapı oluşturan bir dizi ortak ilke oluşturmuştur. AB Bakanları, Rotterdam'da gerçekleştirdikleri gayriresmi toplantıda, kentsel politika konusunda daha tutarlı bir yaklaşıma temel oluşturacak bu Kentsel Mevzuatı, yani kentsel ilkeler bütünü, ilan etmişlerdir.

Bu mevzuat beş kategoride sınıflandırılabilir temel ilkelerden oluşmaktadır:

Öncelikler

- a. Ekonomik rekabet ortamı, toplumsal bütünleşme ve çevresel kalite arasında bir denge kurulmalıdır;
- b. Kentler yaşanabilir, seçim yapılabilir ve kültürel

kimlikleri olan yerler olmalıdır.

Başarılı Kentsel Politika İçin Mekanizmalar

- c. Ulusal, bölgesel ve yerel sektörel politikalar daha iyi bir şekilde bütünleştirilmelidir;
- d. Kentleri etkileyen hizmetlerin sunulmasında kullanılan hükümet kaynakları kentlerin kendilerine özgü durumlarını dikkate alınmalıdır;
- e. Kentler için üretilen politikalar uzun vadeli olmalıdır;
- f. Yukarıdan aşağı işleyen liderlik ile aşağıdan yukarı işleyen topluluğun yetki verme süreci dengeli olmalıdır;
- g. Hükümetin farklı düzeyleri arasında, katı denetimler yerine, anlaşmalar, ortaklıklar ve güven ortamı bulunmalıdır.

İlgi Gruplarının Biraraya Getirilmesi

- h. Kentlerdeki kamusal, özel ve topluluk düzeyindeki ortaklar yapıcı iş ilişkileri kurmalıdırlar;
- i. Bu ortaklıklar ile seçilmiş yerel hükümetin demokratik sorumluluğu arasında denge kurulmalıdır;
- j. Vatandaşların katılımı, kentsel yaşam çevresine sahip olma duygularını geliştirecek şekilde, uzmanlarla diyalog ortamı üzerine kurulu olmalıdır.

Doğru Mekânsal Dengeye Ulaşmak

- k. Politikalar, kentlerdeki belirli ihtiyaç veya fırsat alanları üzerine, uzun vadeli olarak odaklanmalıdır;
- l. Mahrumiyet alanlarındaki toplumsal sorunlar, daha geniş bölgedeki ekonomik fırsatlardan yararlanabilecek şekilde ele alınmalıdır;
- m. Kentler ve bölgeler arasında kurumsal işbirliği özendirilmelidir;
- n. Küçük, orta ve büyük ölçekli kentler arasında kentsel ağların ve işlevsel işbirliklerinin oluşturulması teşvik edilmelidir.

İyi Uygulamaların, Politikaların Gelişiminin ve Kapasitenin Desteklenmesi

- o. İyi uygulama ve başarılar geniş kapsamlı bir şekilde tanıtılmalıdır;
- p. Politikalar, başarılı olup olmadıklarının anlaşılması için, değerlendirmeye açık olmalıdır.
- q. Mesleki ortaklar, topluluk düzeyindeki ortaklar ve yerel hükümetin yeteneklerinin daha iyi bir şekilde geliştirilmesinin yolları aranmalıdır.

EK 3

YÖNETİŞİM VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TOPLULUKLAR

1. Kentlerde etkin ve demokratik yönetim için temel noktalar şunlardır:

- i. Toplulukların kendilerini etkileyecek kararlar üzerinde güce ve etkiye sahip olmalarını sağlayacak şe-

kilde tasarlanmış, katılımcı demokrasinin hem temsiliyetçi hem de diğer uygun biçimleri aracılığıyla gerçekleşecek etkin bir vatandaş katılımı (toplum, sosyal ortaklar ve hükümetin tüm düzeylerini de içine alacak şekilde);

ii. Mahalli, yerel, bölgesel, ulusal veya Avrupa ölçeğinde olsun, yerindenlik (subsidiarity) ilkesi dahilinde, tüm karar ve eylemlerin doğru düzeyde alınması.

iii. Topluluğa etkin bir şekilde liderlik yapılması; topluluğun bulunduğu yere ait bir vizyon çizilmesi, bu vizyonun toplulukta kabul görmesinin sağlanması ve bu vizyonun başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak üzere ortaklarla çalışılması;

iv. Özellikle farklı meslek dalları arasında olmak üzere, davranış, yetenek ve iletişimde yüksek kalite.

2. Yönetişim, iktidarın yürütülme şeklini etkileyen kurallar, süreçler ve davranışlar anlamına gelmektedir.

3. İyi yönetişim, bağlamdan bağımsız olarak beş ilkeyle tanımlanabilir: Açıklık, katılım, sorumluluk, etkinlik ve tutarlılık.

4. Avrupa düzeyinde, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde etkin demokrasi ve iyi yönetişim, çoğulcu demokrasinin altı temeli üzerine kuruludur: Yasanın egemenliği ve anayasal düzen, insan hakları, adil ve doğru bir medya, etkin ve aktif bir sivil toplum ve adil, şeffaf, pazara dayalı bir ekonomi.

5. Sürdürülebilir topluluklar aynı zamanda gelecek nesillerin çıkarlarını korumak anlamına da gelmektedir.

6. İnsan hakları, demokrasi ve yasanın egemenliği konusundaki Avrupa değerleri, standartları ve normları, özellikle Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Bildirgesi ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı olmak üzere Avrupa Konseyi'nin müktesebatında ifade edilmektedir.

7. Avrupa'daki kentler ve bölgelerde yönetişim düzenlemeleri açısından büyük bir çeşitlilik bulunmaktadır; yönetişim düzenlemelerinin, Avrupa değerlerini karşılamanın yanı sıra, sözkonusu yerin gelenekleri, kültürü ve koşullarını da yansıtması gerekir.

8. OECD tarafından 2001 yılında "Vatandaşlar İçin Kentler – Büyükşehir Yönetişiminin Geliştirilmesi" kapsamında kabul edilerek yayımlanan Büyükşehir Yönetişim İlkeleri, metropol alanlarının yönetişimi için bir ölçüt ve diğer alanlarda iyi yönetişimin ne

olabileceğine dair bir gösterge olarak alınabilir.

Büyükşehir Yönetişimi Hakkında OECD İlkeleri "Vatandaşlar İçin Kentler – Büyükşehir Yönetişiminin Geliştirilmesi" (OECD, 2001)

Büyükşehir yönetişimi için tek bir model bulunmamaktadır. Birtakım ilkelerin (şeffaflık, sorumluluk, erişilebilirlik, temsiliyetçilik, anayasal düzen ve temel özgürlüklerin korunması gibi herhangi bir demokratik hükümet sisteminin temel aldığı geniş tanımlı ilkelere ek olarak) 21. yüzyılın büyükşehir bölgeleri için yeterli yönetim sistemlerini tanımlamada kullanılabileceği açıktır:

Vatandaşlar İçin Kentler: Kentler yalnızca ekonominin ihtiyaçlarını karşılamak için değil, aynı zamanda, kentlerin çekicilik ve yaşanabilirliklerini sağlamak ve sürdürmek konusunda birtakım önlemler alınmasıyla insanların daha kaliteli bir yaşam isteklerini yerine getirmeye yardımcı olmak üzere geliştirilmelidirler.

Politik Tutarlılık: Büyükşehir yönetişiminin hedefleri ve kurumsal çerçeveleri ekonomik gelişim, konutların satın alınabilirliği, tıkanıklık, büyüme, güvenlik, çevresel kalite ve eski alanların yeniden canlandırılması gibi aynı anda ele alınması gereken başlıca yerel sorunlara uyarlanmalı ve odaklanmalı, diğer yandan da bunlar arasındaki bağlantı ve etkileşim olanakları göz önüne alınmalıdır.

Eşgüdüm: Büyükşehir yönetişimi, bütün bir kentsel alanın potansiyelini ve ihtiyaçlarını yansıtmalıdır. Politik tutarlılık ve sektörler arası bütünleşmeyi sağlamak açısından, tüm hükümet düzeylerinde büyükşehir alanlarıyla ilgili roller ve sorumluluklar açık bir şekilde tanımlanmalıdır. Büyükşehir bölgelerinin idari parçalanmışlığı dikkate alınacak olursa, değişik yönetim bölgelerindeki yerel idareler ile seçilmiş yetkililer ve işlevsel veya sektörel sorumluluğu olan çeşitli bölgesel kurum veya kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlanmasının gerekli olduğu görülecektir.

Yerel Gelişim: Ekonomik gelişimi büyük ölçüde mali teşviklerle yatırım çekme anlayışı üzerine kurmaktansa, altyapı ve insan gelişimine yatırım yaparak yerel kaynaklardan en iyi şekilde yararlanmak yoluna gidilmelidir. Büyükşehir yönetişimi, bir bölgenin güçlü yönleri ve olanakları üzerine kurulu, tutarlı bir gelişim yaklaşımı izlenerek birtakım öncelikler belirlenmesine de yardımcı olabilir.

Verimli Mali Yönetim: Büyükşehir yönetişimi, elde edilecek kârı düşünerek, yapılması gereken düzenlemeler için gereken maliyeti karşılamaya hazır olması ve tüm bu süreçte tam bir şeffaflık, sorumluluk ve

denetim sağlamalıdır. Ayrıca, kamusal hizmetlerle ilgili kâr ve maliyet değerlendirmesi yapılırken kent bölgesinin tüm parçalarının dikkate alındığından emin olunmalıdır.

Esneklik: Ekonomik ve sosyal eğilimlere, teknolojik yeniliklere ve mekânsal gelişime uyum sağlamak gerektiğinden, kurumların değişime açık olmaları gerekir. Hem sağlam bir stratejik planlama hem de esneklik için ileri görüşlü ve geleceğe yönelik bir yaklaşım izlenmesi kaçınılmazdır.

Katılım: Büyükşehir bölgelerinin büyüyen yoğunluğu ve boyutu dikkate alındığında, yönetişimin büyükşehir alanında etkisi olan sivil toplum, sosyal ortaklar ve tüm hükümet düzeylerinin sürece katılımını sağlaması gerektiği görülmektedir. Yeni teknolojiler ve iletişim araçları hükümeti insanlara daha yakın hale getirerek daha etkileşimli bir politika üretim çevresini teşvik etmekte ve desteklemektedir.

Kendine Özgünlük: Standardizasyonun gerekli olduğu birtakım durumlar haricinde, hükümetin politikaları

ve kurumlar ülkenin çeşitli bölümlerinde oraya özgü durumlara uyum sağlayacak ve bu kapsamda maliyet verimliliği için en iyi önlemleri alacak şekilde yapılandırılmalıdır.

Toplumsal Bütünleşme: Büyükşehir yönetişimi farklı nüfusların karışımını, ayrılmamış alanları, erişilebilirliği, güvenliği ve fırsatların gelişimini desteklemeli ve sorunlu kentsel alanların bütünleşmesini sağlamalıdır.

Yerindenlik: Hizmetler, bu hizmetleri verecek yeterli ölçekte bir kurumun bulunmaması ve diğer bölgelerle ilişki içinde çalışılmasının gerektiği durumlar dışında, mümkün olan en yerel düzeyde verilmelidir.

Sürdürülebilirlik: Sağlıklı kent ve ekolojik kent kavramlarında da ön plana çıktığı gibi, kentsel alanların gelişme politikalarında ekonomik, toplumsal ve çevresel hedefler tam anlamıyla bir bütün olarak ve uzlaşma içinde ele alınmalıdır. Daha geniş kapsamlı olan biyolojik bölge bağlamında ise, kentsel ve kırsal alanlar arasında daha sıkı bir eşgüdüm söz konusudur.

Belgeler - UIA

Birleşmiş Milletler İskân Programı (UN-HABITAT) ve Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) Arasında İşbirliği Anlaşması

Çeviri: Aydan Erim

UIA ile UN-HABITAT arasında geçen dönem başlatılan görüşmeler, her iki tarafın yetkililerince İstanbul Kongresi sırasında da sürdürüldü ve bir sonuca ulaştı: 3 Ekim 2005 tarihinde, Dünya Konut Günü'nün resmi açılışının yapıldığı Jakarta'da UN-HABITAT'ın Direktörü Anna Tibaijuka ve UIA'nın yeni Başkanı Gaetan Siew tarafından, başlangıçta 24 ay süreyle bağitlanan bir işbirliği anlaşması imzalandı. Açılış töreni ve etkinlikleri büyük olasılıkla İtalya'nın Napoli kentinde yapılacak olan 2006 yılı Dünya Konut Günü'nün bu yılki teması "Kentler: Umudun Mıknatısları" olacak ve iki kuruluşun işbirliği ile uluslararası düzeyde Dünya Mimarlık Günü ile ortak olarak kutlanacak.

İşbirliği Anlaşması'na dijital ortamda Türkçe olarak ulaşmak için:
<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/unhabitat-uia-isbirligi.pdf>

İşbirliği Anlaşması'nın orijinal metni için:
<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/unhabitat-uia-cooperation.pdf>

Her yıl Ekim ayının ilk Pazartesi kutlanan Dünya Konut Günleri ile ilgili daha fazla bilgi için:
<http://www.unhabitat.org>

BU İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI (Anlaşma) başlangıçta Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 19 Aralık 1977 tarihli ve 32/162 sayılı kararı ile Birleşmiş Milletler İskân Merkezi (HABITAT) olarak kurulan, daha sonra Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 21 Aralık 2001 tarihli ve 56/206 sayılı kararı ile, Merkezi Kenya'nın Nairobi kentinde bulunan bir yardımcı organa dönüştürülen (UN-HABITAT) ile, Merkezi Paris'te bulunan Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) arasında bağitlanmıştır.

UN-HABITAT, Birleşmiş Milletler sistemi içinde iskân konuları ile ilgili faaliyetlerin eşgüdümünden sorumlu kuruluş olup, Habitat Gündemi'nin izlenmesi, değerlendirilmesi ve uygulanmasında odak noktasıdır ve aynı zamanda Gündem 21'in yerleşimlerle ilgili bölümlerinde görev sorumlusu işlevi görmekte ve Habitat Gündemi'nin ve 2020 yılına kadar 100 milyon gecekondlu sakininin yaşamlarının önemli ölçüde iyileştirilmesini öngören Binyıl Kalkınma He-

defi'nin uygulanmasında yerel yönetimler, özel sektör ve hükümet dışı kuruluşlar dahil olmak üzere tüm ortakların işbirliğini sağlamaktan sorumludur.

UIA, 1948 yılında Lozan'da, dünyanın tüm ülkelerindeki mimarları milliyet, ırk, din veya mimarlık ekolü farkı gözetmeden kendi meslek örgütleri aracılığı ile birleştirmek amacıyla kurulmuş olan uluslararası bir hükümet dışı kuruluştur. UIA'nın amacı mimarlar toplumunu temsil etmek ve disiplinler arası ilişkileri geliştirebilmek için, a) dünyaya yayılan meslek örgütleri ve b) Uluslararası düzeydeki hükümetler arası ve hükümet dışı örgütler nezdinde mimarların faaliyetlerini tanıtmaktır.

BU ÇERÇEVE DAHİLİNDE, UN-HABITAT ve UIA ("Taraflar") karşılıklı güvene dayanarak ve dostça bir işbirliği ruhu ile, bu anlaşmayı bağitlamış bulunmaktadır.

Madde I

Amaç ve Kapsam

Bu anlaşmanın amacı, aşağıda UN-HABITAT ve UIA için tanımlanan ve ortak çalışmaları ile ulaşılabilecek hedefler yönünde yapacakları işbirliğinin genel kural ve koşullarını belirlemektir. Her iki kuruluşun da, bu işbirliğinde yararlanılacak teknik uzmanlığı, UN-HABITAT ve UIA'nın her ikisinin de sahip olduğu kaynakların daha etkili ve etkin olarak kullanılmasını mümkün kılacaktır.

1. Her iki tarafın da yasal düzenlemelerine, kurallarına, politikalarına, usullerine ve fonların sağlanabilmesine bağlı olmak koşuluyla, taraflar aşağıda belirtilen alanlarda, somut eylemler de dahil olmak üzere, işbirliği yapacaktır:

- Toprak ve diğer kaynaklara ilişkin haklar, yeniden iskân, yaşam sağlama koşullarının canlandırılması, doğal kaynak yönetimi ve acil durumlarda müdahale konuları başta olmak üzere, afet sonrası / çatışma sonrası alanlarda yapılacak imar ve kalkınma faaliyetleri;
- Yoksullar için su kaynakları ve hizmetleri;
- Sürdürülebilir kent çevreleri;
- Yoksulluğun yok edilmesi;
- Afet sonrası / çatışma sonrası için imar ve kalkınma proje ve faaliyetleri tanımlamak ve halen uygulanmakta olanları değerlendirmek.

2. Bu işbirliği aşağıdaki hedefleri öngörmektedir:

- Paydaşlara kendileri tarafından tanımlanan sorunlara uygun çözümler bulabilme konusunda yardımcı olmak üzere, belirlenmiş olan alanlarda veri ve bilgi üretmek ve bunları yaymak;
- Afet sonrası / çatışma sonrası alanlarda yapılacak imar ve kalkınma faaliyetleri ile başa çıkabilmek üzere yerel, orta ve ulusal düzeylerde kapasite geliştirmek;
- Daha iyi proje formüle etmek, uygulamak ve izlemek konularını teşvik etmek;
- Eleman yetiştirilmesi, kapasite geliştirilmesi ve teknik bilgi (know-how) aktarımı konularını teşvik etmek.

3. Taraflar, yukarıda sözü edilen ve birlikte tanımlanacak diğer işbirliği alanlarını bu anlaşmanın asal bir parçasını oluşturacak bir çalışma planına dönüştürmeyi kabul etmektedir. Bu işbirliği çerçevesinde geliştirilecek olan ve somut olarak tanımlanmış bütün ortak programlar, projeler veya faaliyetler, bu anlaşmanın çatısı altında, her biri için ayrı ayrı düzenlenecek olan işbirliği anlaşmaları ile resmîyet kazanacaktır.

Madde II

Tarafların Genel Yükümlükleri

1. Taraflar, kendilerine düşen sorumlulukları bu anlaşmanın hükümleri çerçevesinde yerine getirmeyi kabul etmektedir. Taraflar, ayrıca, işbirliği hedeflerine ulaşabilmek için gayretlerini birleştirmeyi ve sıkı bir iş ilikisini sürdürmeyi kabul etmektedir.

2. Taraflar, bu işbirliğinin ilgi ve uygulama alanına giren bütün faaliyetlerden birbirlerini haberdar edecektir ve hedeflere erişilmesini etkileyebilecek durumlar da dahil olmak üzere, bu işbirliğinin durumu hakkında, taraflardan herhangi biri ne zaman uygun görürse danışma toplantıları yapacaktır.

3. Taraflar, diğer tarafın çıkarlarını olumsuz yönde etkileyebilecek faaliyetlerden kaçınacak ve taahhütlerini bu anlaşmanın hüküm ve koşulları ile Birleşmiş Milletler ve UN-HABITAT ilkelerini en ciddi şekilde gözeterek yerine getirecektir.

4. Tarafların her biri, diğer tarafça yasal konum açısından bağımsız bir kurum olarak kabul edilecek ve personelleri hiçbir yönden diğer tarafın personeli ya da temsilcisi olarak görülmeyecektir.

5. UIA, Birleşmiş Milletler ya da UN-HABITAT'ın adını, logosunu veya resmî mührünü ya da bunların kısaltılmış herhangi bir halini, işleri veya diğer nedenlerle herhangi bir şekilde kullanmamayı garanti etmektedir.

Madde III

İşbirliğinin Uygulanmasına İlişkin Yükümlülükler

Bu anlaşma kapsamında, UN-HABITAT, ortak taraf UIA aracılığı ile aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:

- Bu anlaşmanın Amaç ve Kapsam başlıklı 1. Maddesi altında tanımlanan ve üzerinde karşılıklı olarak mutabakat sağlanan faaliyetlerin koordinasyonu;
- İşbirliğinin bir parçası olarak kararlaştırılan ve gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili belgelerin hazırlanması;
- İşbirliği için anlaşılan konularda yeni programlar başlatmak veya mevcut programları güçlendirmek;
- UN-HABITAT süreci paydaşlarının katkısını sağlamak için en uygun yol ve yöntemlerin tanımlanması.

Madde IV

Çeşitli Konular

1. Bu anlaşma taraflarca imzalandığı tarihte yürürlüğe girecek ve 24 aylık bir süre için veya tarafların so-

na erdirmeye karar verdikleri tarihe kadar yürürlükte kalacaktır.

2. Taraflar, bu işbirliğinden kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlığı, çelişkiyi veya iddiayı dostane bir şekilde çözecektir. Bu anlaşmayla ilgili hiçbir husus UN-HABITAT dahil olmak üzere, Birleşmiş Milletler'in sahip olduğu dokunulmazlıklardan ve ayrıcalıklardan doğrudan veya dolaylı olarak vazgeçildiği anlamına gelmez.

3. Bu anlaşma kapsamında taraflardan herhangi birinin yapacağı bildirimler, yazılı olarak yapılacak ve diğer tarafın aşağıdaki adresine ulaştığı zaman ger-

çekten verilmiş sayılacaktır.

UN-HABITAT için:
Anna Tibaijuka

UIA için:
Gaetan Siew

UN-HABITAT ve UIA'nın usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş olan temsilcileri, bu anlaşmayı aşağıda belirtilen yer ve günde iki orijinal kopya olarak imzalamış bulunmaktadır.

Yayınlar

Avrupa Birliği ve Demokrasi Açığı

Leyla Sanlı, Alan Yayıncılık, Ekim 2005, İstanbul; 160 sayfa.

Kitap temel olarak Avrupa Birliği'nde gelişmekte olan siyasal bütünleşme sürecinde demokrasi olgusuna ilişkin sorgulamalara genel bir bakış içeriyor. İlk bölümde, küreselleşme ve temsil krizi arasındaki ilişkiler ortaya konuyor ve küreselleşme süreciyle birlikte ulus devletlerde yaşanan temsil krizinin boyutları değerlendiriliyor. İkinci bölümde, Avrupalılaştırma ve "demokrasi açığı" tartışılarak, özellikle AB kapsamında idari ve sosyal alanlarda yaşanan sorunlar ele alınıyor. Üçüncü bölümde, geleneksel egemenliğin aşınma boyutlarından söz edilerek, bu bağlamda AB'deki değiniliyor. Dördüncü bölümde, somut bir örnek olarak Avrupa Parlamentosu ve demokratik meşruiyet sorunu, parlamento seçimleri temel alınarak incelenerek, "Avrupa yurttaşlığı" ve "bilinci" tartışılıyor. Beşinci bölümde Avrupa Anayasası tartışmalarında "demokrasi açığı" konusunun ele alınma tarzı ve içeriği değerlendiriliyor. Çalışmanın sonuç bölümünde ise AB'de sürmekte olan alternatif arayışları ele alınırken, "Sosyal Avrupa" perspektifi tartışılıyor.

Avrupa Birliği Uyum Yasaları Çerçevesinde Mimarlık Mesleğinin Dönüşümü

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Şubat 2006, Ankara; 133 sayfa.

Kitap, Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından 14 Ekim 2004'te Ankara Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde gerçekleştirilen Avrupa Birliği Uyum Yasaları Çerçevesinde Mimarlık Eğitiminin ve Mimarlık Mesleğinin Dönüşümü temalı panelde yapılan sunuş ve tartışmaları içeriyor. Aralarında akademisyenlerin, Oda temsilcilerinin, uygulama yapan mimarların ve öğrencilerin bulunduğu katılımcıların yaptıkları sunuşlarda, ilerlemekte olan uyum sürecinin mimarlık mesleğiyle doğrudan ve dolaylı olarak ilgili olan yasal düzenlemeleri ne şekilde etkilediği ve bunun sonucunda mimarlık eğitimi ve mesleği uygulama şeklinin ne yönde dönüşüm geçireceği konusu değerlendiriliyor. AB Genel Sekreterliği'nde görevli Genel Sekreter Yardımcısı Şükran Yazıcı'nın da geniş bir sunuş yaptığı panelde konu, soru cevaplarla derinleştiriliyor.

Avrupa Birliği Politikalarına Giriş Rehberi

Nicholas Mousis, çev. Ahmet Fethi, Mega Pres, İstanbul; 592 sayfa.

1967-2000 yılları arasında Avrupa Komisyonu'nda çalışan Nicholas Mousis tarafından kaleme alınan bu kitap, yazarın Avrupa bütünleşmesine ilişkin çok boyutlu deneyimini yansıttırıyor. Ayrıca, her bir bölüm sonunda konuyla ilgili daha ayrıntılı araştırma yapmak isteyenlere, çeşitli tartışma başlıkları ve kaynaklar sunuluyor. Kitabın "Antlaşmalar, Hukuk ve Kurumlar" başlıklı ilk bölümünde Avrupa bütünleşmesine ilişkin giriş niteliğindeki bilgiler, başlıca anlaşmalar, hukuk ve maliye konuları ile Avrupa kurumlarının yapısı ve işlevleri anlatılıyor. "Bütünleşme Aşamaları" başlıklı ikinci bölüm, Gümrük Birliği, Ortak Pazar, ekonomik ve parasal birlik, siyasal birlik kavramları üzerinden Avrupa bütünleşmesinin aşamalarına dair bir bakış sunuyor. Üçüncü bölüm, vatandaşların hakları ve katılımı, enformasyon, görsel-işitsel ve kültürel politikalar ve tüketici politikası gibi "Vatandaşları İlgilendiren Politikalar"dan bahsediyor. Dördüncü bölüm, bölgesel kalkınma politikası, sosyal ilerleme politikaları, vergi, rekabet ve çevre politikaları üzerinden yatay politikaları incelerken, beşinci bölüm sanayi ve girişimcilik, araştırma ve teknoloji, enerji, taşımacılık, tarım ve balıkçılık gibi sektörel politikaları irdeliyor. Dış politikalar üzerinde duran altıncı bölümün sonunda ise Avrupa bütünleşmesine ilişkin perspektifler sunuluyor.

Mimarlık ve Politika: Avrupa'yı Düzenlemek!

Bayar Çimen, yay. haz. ve çev., TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve Architektenkammer Nordrhein-Westfalen ortak yayını, Şubat 2006, Ankara; 61 sayfa.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin Alman Kültür Merkezi ve Kuzeyren - Westfalya Eyaleti Mimarlar Odası ile mesleki ve kültürel paylaşımı kapsamında alınan kararla Türkçe olarak basımı yapılan bu kitap, daha önce Kuzeyren - Westfalya Eyaleti Mimarlar Odası tarafından düzenlenen "Mimarlık ve Politika - Avrupa'yı Düzenlemek" konulu uluslararası mimarlık kongresinde yapılan sunuş ve değerlendirmeleri içeriyor. Kitap özellikle AB süreci, bu sürecin mimarlık ortamına etkileri ve buna ilişkin yasal düzenlemeler ve mimarlık mesleğinin geleceği ile ilgili perspektifler sunması açısından önem kazanıyor.

Web Kaynakları

ULUSLARARASI BELGELERİ
www.mimarlarodasi.org.tr
ADRESİNDEN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ...

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA)

<http://www.uia-architectes.org>

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)

<http://www.ace-cae.org>

Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu

<http://www.architecture-forum.net>

Avrupa İnşaat Teknolojisi Platformu (ECTP)

<http://www.ectp.org>

AB Avusturya Dönem Başkanlığı

<http://www.eu2006.at/en>

Herkes İçin İnşâ Edelim (Build for All) Projesi

<http://www.build-for-all.net>

Avrupa Parlamentosu Yapı Forumu (FOCOPE)

<http://www.focope.com>

Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN)

<http://www.cenorm.org>

Avrupa Kentsel Bilgi Ağı (EUKN)

<http://www.eukn.org>

Birleşmiş Milletler İskân Programı (UN-HABITAT)

<http://www.unhabitat.org>

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)

<http://www.unep.org>